

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . . K 26.—
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemam mesečno . . 1-70
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . 12.—

SLOVENECEC

== Inzerati: ==
Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 "
za trikrat 10 "
za večkrat primeren popust.
Periodna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna petitvrsta po 18 vin.
== Poslano: ==
enostolpna petitvrsta po 30 vin.
Izhaja vsak dan, izvemai ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red.

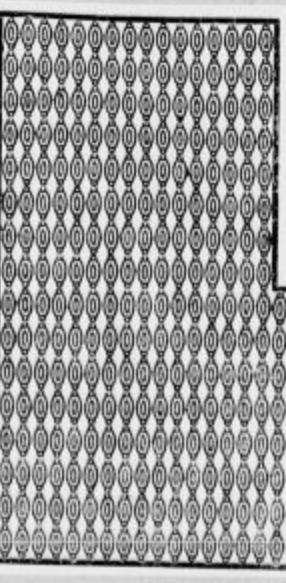
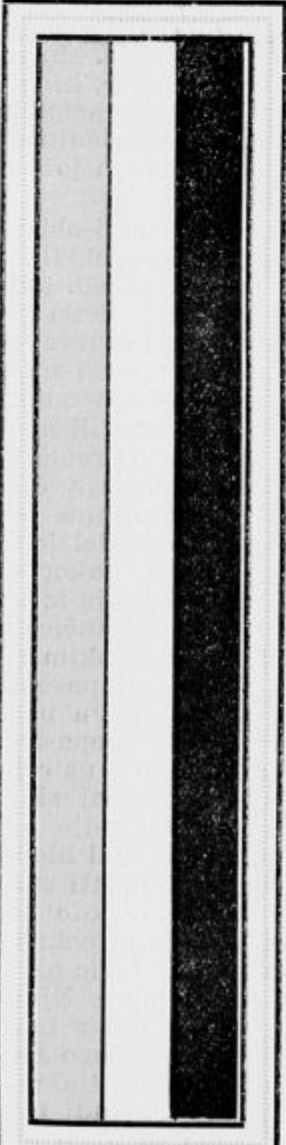
Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

HRVAŠKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE SHOD

1913 23.-27. AVG. U LJUBLJANI 23.-27. AVG. 1913

Cetrči pozdravljamo v beli Ljubljani zborovavce katoliškega shoda. Od skromnih početkov je moč katoliške ideje vedno rastla, se razvijala in kazala v dejanju svojo neizčrpno življenjsko silo. Zdi se, kakor bi se veliki svetovno zgodovinski proces od dobe zatiranja in mučeništva do zmagovalstva in sijaja ponavljal v vsakem narodu in v vsaki državi.

Katoliški shodi so pravi mejniki v zgodovini našega javnega življenja. Niti po obsegu in po važnosti obravnavanih tvarin, niti po temeljitosti in vsestranosti obravnav, niti po številnosti udeležbe iz vseh stanov, niti po navdušenju udeležencev in po mogočnem učinku se ne dá z njimi primerjati nobena druga prireditel. Vsi sloji prebivalstva, vse vrste izobrazbe, ki priznavajo Kristusa in njegovo Cerkev, najdejo na teh zborih oni trdni skupni temelj, na katerem se vsi razumejo, in ono stalno, nepremakljivo središče, okoli katerega se lahko vsi združujejo. Katoliški shodi uče, da tisti nauk, ki vodi v večni raj onkraj groba, ustvarja tudi na tem svetu z načeli pravice in ljubezni najvišjo mogočo zemsko srečo za posameznika in za človeško družbo. Iz plodovitega dela katoliških shodov so zato prirastle one plemenite, nadnaravnega navdušenja polne ideje, ki so ustvarile najkoristnejše socialne naprave v blagor narodom in državam. Svetla luč katoliške prosvete in vneme, ki nikjer ne zažari s tako plamenitim svitom, kakor na katoliških shodih, prisili tudi nasprotnike, da nehote vsaj začutijo mogočnost tistega svetovnega naziranja, ki ga sicer v svoji zaslepljeni strasti tako brezumno zaničujejo.

Posebne pomena pa je za nas letošnji katoliški shod, nadaljevanje pred dvema desetletjema započete smotrenega dela. Prvič je bela Ljubljana v svoji sredi pozdravila zborovavce katoliškega shoda l. 1892., ko smo se na klic odličnega prvoboritelja, ki ga danes zopet pozdravljamo v svoji sredi, prvič zbrali k resnemu posvetu. Takrat je bilo katoliško ime bojno ime, ker nas je dramilo iz spanja. Prvi katoliški shod je z žarečo baklo posvetil v polmrak našega tedanjega narodnega življenja in nam začrtal pot, po kateri smo jeli zavedneje hoditi. Jasna načela so zavladala v politiki, v narodnem gospodarstvu, v socialnih in slovenskih vprašanjih, v veliko korist našemu narodnemu razvoju.

Leta 1900. smo se sešli k drugemu katoliškemu shodu, na katerem smo se bavili zlasti s socialnim in narodno-gospodarskim delom našega programa. Najtežavnejšim vprašanjem modernega veka se ni ognil katoliški shod, ampak jih je trezno razmotrival v luči katoliške resnice, in tudi uspeh je pokazal, da je bila rešitev prava. Nebroj koristnih organizacij je nastalo v tej dobi, ki so vzrastle iz katoliške misli in jo v ljudstvu s svojim pridnim delom dan na dan oživljajo in poglobljajo.

In zopet smo prihiteli k velikemu zboru na klic svojih nadpastirjev leta 1906., da manifestiramo za ka-

toliško misel. Tedaj se je razlegel po naši državi glas: Proč od Rima! Oživel se je boj za brezversko šolo, za združnost zakonske zveze, framonstvo je vrglo v mase geslo o laiziranju človeške družbe in o ločitvi Cerkve od države, ki jo je tam, koder je prišlo do veljave, tako značilno izvajalo s tem, da je preganjalo katoliške redove, konfisciralo cerkve in njih premoženje in, kar je bilo v njegovi moči, zatrla celo katoliško bogoslužje. Tako je bilo v romanskih deželah. Med Germani in Slovani pa se je začela silna agitacija za herezijo in za razkol. Temu odpadniškemu gibanju smo se pogumno postavili v bran in ga odvrnili od našega naroda. Katoliški shod leta 1906. pa je zbral že velike množice naših organiziranih čet in jih navdušil za svete naše ideale.

In letos pozdravljamo zopet zborovavce katoliškega shoda v zidovih slovenske prvostolice! Sad več kot dvajsetletnega truda je dozorel, in z zadovoljstvom gledamo na te impozantne množice, ki so vse navdušene od ene misli, polne zaupanja v resničnost in moč svoje vere. Pa v tej dobi je zrastel že nov rod, ki cvetočih lic radostno priznava svoje katoliško prepričanje. Pogled na čarobne čete naše mladinske organizacije nas tako živo uči, da je večno mlada katoliška resnica. Kakor je mlada vstala iz katakomb pred tisočeststo leti in razveselila svet s svojo lepoto in milino, tako objema tudi danes še z neodoljivo močjo vsa čista srca, ki poznajo zvestobo in ljubezen. Z vihrajočimi zastavami koraka mladi rod v novo dobo!

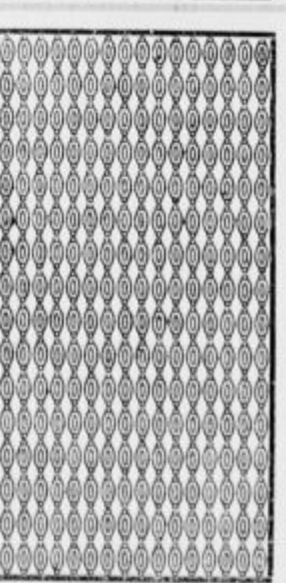
Poseben sijaj pa daje temu katoliškemu shodu navzočnost toliko cerkvenih knezov, apostolskih naslednikov po oblasti, po dostojanstvu in po duhu. Navzočnost naših škofov nam jamči, da je pravo naše delo. Pozdravljeni predvsem v beli Ljubljani prevzvišeni vladiki, nadškofje in škofje, ki ste v apostolski vnemi prišli na čelu svoji duhovščini in ljudstvu kot skrbni višji pastirji!

Pozdravljeni ustavni zastopniki naroda, vsi poslanci in župani! Pozdravljeni vsi narodi, ki se udeležujete našega velikega zborovanja! Pozdravljeni zastopniki viteškega poljskega naroda, ki prvič v večjem številu pohajate v belo Ljubljano, pozdravljeni vrli Čehi, ki v težkih razmerah visoko dvigate prapor resnice, pozdravljeni mili nam bratje Hrvatje, s katerimi nas vežejo najnežnejše vezi krvnega in duševnega sorodstva!

Pozdravljeni vsi stanovi, ki ste prišli pričat, da je edino le v katoliški misli tudi danes, kakor pred pol-drugim tisočletjem, prava rešitev socialnega vprašanja! Pozdravljen naš kmet, glavni stebel naše domovine, pozdravljen obrtnik in delavec! Akademski izobraženec vam tu stiska roko, pripravljen z vami za skupno socialno delo. Slovenija vidi zbrane svoje otroke.

Pozdravljena naša zlata mladina! Bog ti daj solčne dneve na poti življenja v srečo našega naroda!

Oče luči pa razlij svoj blagoslov na delo katoliškega shoda!

➤ Današnja številka obsega 20 strani.

Glavna naloga katoliškega shoda.

Lep bo naš katoliški shod, kakor nam vse priprave obetajo. Če nam bo še nebo naklonjeno, bomo gledali v nedeljo prizor, da ga slovenska zemlja še ni videla takega. Pa če bi nič drugega lepega ne bilo, lepo bo že samo naše število. Na nemškem katoliškem shodu jih je bilo štiri tisoč — nas bo vsaj štirikrat toliko! Golijat in David . . . Nismo veliki po številu, pa smo veliki — po delu.

Zares, mnogo se je delalo in se dela pri nas, odkar je nov svež katoliški duh prešinil ude našega telesa, domovine naše. Emmites spiritum tuum et creabuntur et renovabis faciem terrae. Razposlji svojega duha in vse bo prestrukturirano in prenovil boš obličje zemlje! Ali se to ni zgodilo pri nas? Enoindvajset let je, kar smo imeli prvi katoliški shod. Kako življenje se je takrat pričelo! Na vseh koncih domovine se je jelo gibati, dvigati, snovati. In to ni bil slamnat ogenj; ta ogenj ni ugasnil, in kamen, ki se je takrat sprožil v gori, se do danes ni ustavil. Giblje in maje se vedno naprej. Kaj se je vse nasnovalo in stvorilo! Poglejte, ali ni lice naši zemlji spremenjeno!? Naša organizacija — kje ji najdete para? Povejte nam, Nemci ponosni, če imate kaj takega pokazati! Na vseh poljih smo doma: organizacija politična — kmečke zveze, pokrajinska politična društva, slovenska ljudska stranka, vseslovenska ljudska stranka, nazadnje politična zveza s Hrvati-pravaši — organizacija gospodarska: posojilnic veselo število, zadruga raznih strok, podzveze in zveze teh zadrug, Zveza gospodarska, Zveza zadruga — organizacija socialna ali izobrazevalna: izobraževalna društva po vseh župnijah s svojimi odseki, Orli, Bogomile, dekleške zveze, mladeniške zveze, krščanska ženska zveza, društva za delavce in delavke, jugoslovanska strokovna zveza, društvo za posle, Rafaelova družba, Leonova družba, tiškovno društvo, konečno protialkoholna organizacija, sveta vojska, ki počasi, a vztrajno prodira dalje v sovražno ozemlje, preganja in podira ljudskega sovražnika. In katoliško časopisje — kje na vsem svetu je razmeroma tako razvito kakor pri nas? Vseposod svobodomiselnost časopisje daleč nadkriljuje katoliško — pri nas narobe.

»Domoljub« šteje svojih 30.000, »Bogoljub« 24.000, »Slovenski Gospodar« 16 tisoč, »Slovenec« 10.000, »Novi Čas« 6000 naročnikov. In naša tiskovna palača, Katoliška tiskarna, v kateri se tiska 25 časnikov — kje ji dobite enako? Emmites spiritum tuum et creabuntur. Da, katoliški duh je stvoril čuda na naši zemlji in jej prestvaril lice. Nismo se zastonj trudili, in Bog je naše delo blagoslovil; marsikaj imamo pokazati.

Ali — ali — v tem gozdu organizacij, v tem vrvenju in gnanju čujem iz ozadja neki glas — skromen in ljubeznjiv — od praznika Velikega šmar na nam doni po ušesih evangelijska beseda: Martha, Martha, sollicita es et turbaris erga plurima; poro unum est necessarium. — Marta, Marta, skrbna si in veliko se trudiš; a le eno je potrebno . . .

Da, glas božje Modrosti je, ki nam to kliče. Katoličani, ne pozabite, za kaj se vam pri vsem tem pravzaprav gre! Ne zgubite se v malenkosti in podrobnosti, ne zgubite zaradi posameznosti izpred oči celote in zaradi tega, kar je ravno pred vami, končnega cilja. Kaj je ta končni cilj? **Življenje po katoliških naukih in to, kar za takim življenjem pride: večno življenje.** Pridiga! — slišim vslikati. Naj se to imenuje pridiga ali kakorkoli hoče, ampak — resnica je. In resnice prikrivati pač nimamo vzroka. Katoliško in večno življenje — to je naš najvišji princip, to causa movens — motor, ki giblje in goní, ali vsaj gibati in goniti mora vso našo razsežno katoliško akcijo. Če to izgubimo izpred oči, potem izbijemo katoliškemu gibanju dno, izpodmaknemo podlago — vse obvisi v zraku. Če to prezremo in pozabimo, čemu potem naše veliko in dolgotrajno preklanje z nasprotniki? Nima pravega smisla.

In morda smo v političnem in socialnem metežu semtertja časih malce na to pozabili . . . Ni davno, kar smo čitali na tem mestu o zgolj političnem katoličanstvu in o tistem katoličanu, ki je ob nedeljah do dvanajstih spal. Toda — tisti je bil le na Francoskem! Takih zaspancev pri nas menda ni. A če ne spé, morda pa kdo po hribih lazi ali se kod drugod motovili, ko bi imel biti pri maši, pri pridigi, pri spovedi in obhajilu . . . Skratka, s samim

političnim katoličanstvom nismo in nočemo biti zadovoljni; mi hočemo pravo, celo, životvorno katoličanstvo!

Omnia instaurare in Christo! Vse prenoviti v Kristusu, — nam doni na ušesa že deset let sem iz Rima. Katoliški shod, ti imaš poklic in nalogo, instaurare, prenoviti in poživiti nas v Kristusu, vlti nam novega pristnega katoliškega življenja.

Najprej moramo priznati in spoznati prava, čista katoliška načela. Tudi v tem smo potrebni nekoliko instaviranja. Katoliško ime je stopilo malo bolj v ozadje in pomagati smo si hoteli s »krščanstvom«, meneč, da nas bodo začeli nasprotniki hvaliti, češ, kako smo spravljivi in odjenljivi in leteli nam bodo kar v naročje . . . Prazne sanje!

Če bi jih hoteli pridobiti, moramo popustiti vse in jim dovoliti vse. Zato pa tudi mi prav nič ne skrivajmo svoje barve, niti ne pustimo, da bi obledela! — Krščanski socialci dunajski so nam bili vzor, ker so nam obetali, da bodo prinesli zveličanje Avstriji. Zdaj smo izučeni. »Krščanski socializem« dunajski ni opravičil upov; danes je v obljemu z nemškimi nacionalci, sulferajnom, sudmarko in Wolfom. Videli smo, kam pripelje — polovičarstvo . . . Zato proč s polovičarstvom in z vodenostjo; bodimo polnokrvni katoličani!

Načela sama pa še niso vse. Ne vsak, ki pravi: Gospod, Gospod, pride v nebeško kraljestvo, in ne vsak, ki pravi, da je »naš«, nam dela čast in veselje. Multiplicasti gentem, sed non magnificasti laetitiam. Pomnožil si množico, povečal pa z njo nisi veselja — velja o takih. Na zunaj s takim pristrastkom sicer rastemo, toda na znotraj slabimo, kakor slabi človek, čegar kri je začela vodeneti. Počasi tako telo hira; vzame ga vodenica ali marazem. In pred tem procesom se moramo pravočasno zavarovati. Na to stran nam bo treba odločno več pozornosti. Nikdo, kdor s katoliškim življenjem katoliškemu imenu časti ne dela, ne išči ničesar pri nas!

Poleg poudarka čistih katoliških načel je torej naloga katoliškega shoda: poudariti potrebo življenja, poslednega po katoliških načelih. Organizacija je potrebna, toda organizacija je vendar le nekaj okvir, lupina; duh je, ki jo mora oživljati! Justus ex fide vivit. Katoličan iz vere živi. Vera mu je vodilo ne samo v politiki, marveč v vsem njegovem ravnanju. To povej na glas, katoliški shod, in vsi, ki boste na njem!

Kar pa velja za posameznika, velja tudi za celoto. Verski, krščanski principi in motivi morajo vladati tudi v javnosti, povsod — celo v občevanju z nasprotniki. Kolikor je seveda pri človeški slabosti mogoče, naj se ne zgodi ničesar, kar bi sene dalo zagovarjati s krščanskega stališča. To je najboljša apologija resničnosti krščanstva — in na ta način bomo vsem najbolj imponirali . . .

S tem bi bila označena glavna naloga katoliškega shoda.

Za dodatek pa še to: Po narodih se zdaj ločijo oziroma družijo katoliški shodi v Avstriji. Potreba je tako nanesla. Pri ravnokar minulem nemškem katoliškem shodu se je poudarjala tudi narodna ideja. Tudi mi smemo in smo to sebi dolžni, da krepko naglasimo — ne da bi hoteli komu kako krivico delati — da hočemo narodno živeti. Če imajo Nemci, ki sede pri polni mizi in pri polnih skledah, en vzrok, poudarjati narodnost, imamo jih mi, ki sedimo za durmi in zobljemo samo drobčnice, deset in sto vzrokov. Ali nismo tudi na to malo preveč pozabili?! . . . Na shod bodo prišli tudi Korošci, ki nosijo takorekoč na sebi rane, prejete v narodnem boju . . .

Katoliški shod, dvigni svoj glas in povej, da nam natura in vera dovoljuje ta in velevata skrbeti tudi za narodno življenje. Kakor ne smemo trpeti polovičarstva v katoliškem oziru, tako ne mlačnosti v narodnem! Četudi se ne imenujemo več tako, a katoliško - narodni v polnem in krepkem pomenu hočemo biti! Čist, neomadeževan plapolaj nad nami katoliško - narodni prapor!

Lep bo naš katoliški shod. Naj bi bili lepi tudi njega sadovi! — Mnogo smo delali doslej, mnogo tudi dosegli. Na zunaj smo jaki, čvrsti. Zdaj pa vseto poglobimo in zasidrajmo na trdne skale krepkega verskega življenja!

Med Hrvati katoliško akcijo oživiti in poživiti, med nami Slovenci pa jo poglo-

biti — to je tvoja naloga, katoliški shod!

Bog te blagoslavljaljaj, Marija te čuvaj!

Posvetitev brezmadežni Devici Mariji

ob priliki katoliškega shoda v Ljubljani dne 24. avgusta 1913, prečita na Kongresnem trgu knezoškoč ljubljanski dr. A. B. Jeglič.

Brezmadežna Devica, Mati božja Marija, vsi zbrani posvetimo sebe in svoj rod Tebi, ki pri Bogu vse premoreš. Srčno in zaupno Te prosimo, vzemi nas milostno v svoje varstvo in ne dopusti, da bi nas in naš rod premagali sovražniki Tvoji in Tvojega božjega Sina.

Brezmadežna Devica, ki si tako trdno verovala besedam angela Gabriela in si kot Devica rodila Luč, ki razsvetljuje ves svet, pomagaj nam, da ohranimo vero v Boga Očeta, Stvarnika nebes in zemlje, vero v Boga Sina, našega edinega Odrešenika in Učenika, v Boga svetega Duha, ki je poslan cerkvi, da jo ohrani v resnici in obrani vsake zmote.

Brezmadežna Devica, Mati Jezusa, začetnika in nevidnega poglavarja svete nezmotljive in edino zveličavne katoliške cerkve, pomagaj nam, da ostanemo zvesti katoličani, da ne priznamo drugega učitelja in voditelja na potu v večnost, kakor to sveto Cerkev, ki nam govori po nasledniku sv. Petra, po rimskem papežu in po naslednikih apostolov, po škofih združenih s papežem.

Brezmadežna Devica, ki si strla glavo peklenski kači, pomagaj nam, da uideemo njenemu zalezovanju in premagujemo poželenje oči, poželenje mesa in napuh življenja; pomagaj nam, da ostanemo ne le verni, ampak tudi ponižni, nedolžni, čisti, zmerni, trezni, krotki in besedi in dejanju, polni srčne ljubezni do Boga in do bližnjega.

Brezmadežna Devica, ki si kljub najhujšim bridkostim ostala zvesta Bogu in se sedaj v nebeški slavi vekomaj veseliš, pomagaj, da tudi mi ostanemo v veri in v življenju po veri stanovitni do konca in po smrti pridemo iz te solzne doline v pravo domovino, kjer ne bo ne solza, ne bolečin, ne nevarnosti, ampak popolno veselje, ki ga je Bog pripravil njim, ki ga ljubijo. Amen.

Stare slovenske narodne noše.

Tretji zvezek dr. Grudnove »Zgodovine slovenskega naroda«, ki je že natisnjen in ga Mohorjani dobe letos kot književni dar, prinaša mnogo novega gradiva o kulturnem življenju našega ljudstva v srednjem veku. Tu podajamo zanimiv odstavček o slovenskih narodnih nošah:

O najstarejši narodni noši dobimo redke sledove le v staroslovenskih grobovih. Iz njih spoznamo, da so se stari Slovenci nekda oblačili v platno, katero so si sami doma tkali. Iz njega so si napravljali hlače in ohlapno dolgo srajco, katero so spuščali prosto preko hlače (tuniko). Po vsej priliki je bila ta noša podobna sedanji belokranjski in hrvaški noši. Nakit so naši predniki posebno ljubili. Moški in ženske so nosili okoli glave platneno obvezo, od katere so ob sencih viseli po dva ali trije srebrni ali bronasti obročki. Roke so bile okrašene s prstani, v katere so bili vdeleni stekleni biseri. Premožnejši so imeli na srajcah tudi okrašene zaponke. Kmalu je pri obleki začelo prevladovati sukno. Slovensko kmečko nošo 13. stoletja povzamemo lahko iz popisa slovenskega umeščenja na gosposvetem polju. Koroški vojvoda, ki je moral nastopiti v slovenski kmečki obleki, je bil opravljen na sledeči način: Imel je hlače in suknjo iz sivega blaga. Poslednja je segala nekoliko čez kolena in bila zadaj z razporki odprta. Na nogah je imel opanke, ki so bile z jermeni dobro privezane, na glavi siv klobuk z vrstico enake barve. Ogrnil se je s preprostim sivim plaščem in vzal v roko palico. Iz tega popisa spoznamo, da je bila že srednjeveška kmečka noša precej taka, kakršna je bila v navadi za Valvasorjevih časov v 17. stoletju po Kranjskem. Glavni deli so bili: daljša ali krajša vrhnja suknja iz domačega sivkastega blaga (lodna), enake hlače, segajoče do kolen, širokokrajen klobuk in opanke ali lesene coklje na nogah. Žensko nošo 13. stoletja nam opisuje Ulrik Lichtenštanski. Srečal je namreč na svojem viteškem pohodu blizu Kindberga na Zgornjem Štajerskem Slovenko, ki se je hotela z njim na bojišču meriti. Ta žena je bila preoblečena vitez Oton Buhovski. Opravo sloven-

ske žene nam pri tej priliki Ulrik takole popisuje: »Dve dolgi kiti sta ji viseli doli celo čez sedlo; na sebi je imela »godeže«, kar je obleka slovenskih žen, a vrh tega še tudi »šapelj« jako drag in bogat.« To poročilo nemškega viteza nas spominja na dolgotrajno slovensko navado, da so neomožena dekleta nosila kite, viseče preko hrbta, med tem ko so jih zakonske žene spletale okoli glave in si jih tam pritrdjevale. »Godeži« so bile neke vrste vrhnja obleka, »šapelj« pa je bila obveza za glavo, ki je bila zlasti spredaj na čelu bogato vezena in okrašena. Iz naslednjega stoletja imamo zanimiv popis furlanskega zgodopisca Frančiška di Toppo, ki je ob slovesnem umeščenju patriarha Bertranda leta 1334. videl slovenske noše v Akvileji in jih na sledeč način opisuje: »Prebivalci kraških gora so bili pokriti s temnimi kapami, obšitimi s kozuhovino ali vidrovino in rdečim čopom na vrhu. Nosili so sive jopiče in kratke hlače, ki so bile pod kolenom brez gumb in izpod katerih so se kazale rdeče ali višnjeve dolge nogavice. Nekateri so nosili tudi visoke, debele in podkovane škornje, v rokah so držali alj imeli na ramo naslonjeno debelo gorjačo . . . Žene s Kranjskega so nosile na glavi belo strjeno ruto, ki je visela doli po hrbtu in del tega zakrivala. Imele so bele ali pa rdeče modrece, krilo obšito z raznobarnimi trakovi; na nogah pa so nosile čevlje, ki so bili z jermeni dobro vezani.« Iz opisa furlanskega zgodopisca ni težko spoznati nošo, ki se je pri kmečkih prebivalcih tržaške okolice z malimi izpremembami ohranila do najnovejšega časa: kratke hlače z razporki ob strani, kratka suknja in kosmata kapa, ki je pač v novem času izgubila rdeči čop. Zanimivo pa je, da se že tu pri ženski obleki omenja znamenita »peča«, ki je še dandanes značilen del naše narodne noše. Tudi z raznobarnimi trakovi obšita krila, beli ali rdeči modrci, ki so obsegali »ošpetelj« s širokimi nabranimi rokavi so se od tistih dob podedovali od rodu do rodu in šele najnovejši čas izginjajo med narodom.

Iz navedenih popisov je videti, da je narodna noša skozi mnoga stoletja ohranila skoraj neizpremenjeno obliko. Isto nam izpričuje tudi opis stare slovenske noše, ki ga podaje O. Marko Pohlin v »Kranjski kroniki«. Ta znameniti mož je sicer pisal v 18. stoletju, vendar hoče podati sliko noše, ki je bila nekda v navadi in »se še semtertja po Kranjskem na kmetih izslediti da«. V pokvarjeni slovenščini nam jo s humorjem tako-le opisuje:

»Kako so se stari Kranjci oblečeni nosili bi morda rad kdo vedel. Hočem toliko, kolikor se pusti iz starih bukev povzeti, postreči. Moški so si po svoji dolgotosti kos debelega, nebarvanega, večidel sivega sukna odmerili na pediti, ali tolikanj kosmatih kož odločili, te skupaj sešili, rokave vstavili in eno suknjo ali kožuh naredili. Premožnejši so tudi lepše suknje iz belega, čedno opranega blaga ali iz barvanim suknom prevlečene plašče večidel le čez ramo nosili. Na enak način, kakor suknje iz blaga, so si tudi kmetje iz hodničnega platna, gospodje iz tančice pustili svoje srajce delati. S širokim zeleno-pisanem ali okovanem pasom iz sukna ali z rdečim ali plavim pasom iz »žnor« so se čez sredo prepasavali. Dve poli platna ali mehko ustrojene jirhovine so vsacega posebej skupaj sešili in hlače do peta, gospodje, ki so kratke škorenjce obuvali, tudi hlače iz sukna do kolen dolge, si delati storili. Kelikor košatejše hlače je kdo nosil, toliko zaljši je bil. Glavo je pokrivala kosmata kapa, pa tudi iz vrvice ali slame umetno spleten klobuk. Njihova obutev je bil usnjen podplat z luknjicami ob kraju, ki je bil na nogo s suknom ali židanim blagom podloženo, z jermeni pritrjen. Eni so tudi lesene coklje nosili. Čez ramo so imeli torbico, vsak za svojo potrebo na jermenu; v rokah pa so palico ali šibo držali vajeni bili. — Stara ženska noša pa je bila taka: Krila in janke so imeli za ofert s židanim modrcem in predpasnikom iz platna. Ravnotako tudi naložen, okoli vratu zapet, na ramah in na koncu rokavov pri zakonskih za praznik s črno, pri dekletih z rdečo, plavo ali zeleno prejo, na prsih z dvema ali tremi zaponkami nataknen ošpetelj. Gosposke so koravde ali zlate dnarce okoli vratu nosile, kakor tudi srebrn, preproste pa le okovan usnjen pas imele, od katerega je na jermenu nožič ali ključ od njih skrinje doli visel. Po vrhu so časih svoj, z belimi trakovi obšit kožuh, ali pa z barvanimi trakovi obšito jopo oblekle. Dekleta so večidel in zlasti doma le gologlave s pletenimi kitami, žene pa v svitek nabranimi, in z iglo vrh glave zataknenimi lasmi ho-

dile, sicer pa tudi s platneno, dobro nabrano in lepo, čez sredo ločeno avbo, tudi s kosmato kapo ali pa s špicami obšito, včasih tudi pisano pečo pokrite. Teh deklet čelo je krasil z zlatom vezan šapelj, njih roke pa prstani s steklenim očesom, po dva ali trije na enem prstu. Več prstanov, več stimanj! Prav tako so si tudi v kitah, prejo iz volne ali svile med lase vtikale. Noge so obuvale v ustrojene, iz jagenjčkovih kož narejene in pisane štibale, ali če so svoje nabrane, večidel rdeče nogavice obuvale, so tudi svoje črne čevlje z veliko rdečo, čez preveze položeno zavijali, natikovali. Večidel pa so možje kakor žene boste hodile. Proti dežju so žene svoj život in obleko z eno rjuho, možje pa s plaščem iz ličja narejenim varovali, da niso mokri postali. V roki so ženske en robec ali ru-to za štimanja voljo nosile ...

Oče Marko Pohl in je pri svojem popisovanju seveda strnil starejšo nošo z mnogimi novostmi, ki so se šele v 16. in 17. stoletju pri nas udomačile. Vse to prestavlja v davne čase, celo v rimsko dobo nazaj. Vendar se da iz njegovega opisa, ako ga primerjamo z drugimi poročili, lahko posneti, kakšna je bila primeroma noša naših prednikov proti koncu srednjega veka. Značilno je, da vsi poročevalci omenjajo debelo palico ali gorjačo kot zvesto spremljevalko slovenskega kmeta. Ze koroški vojvoda jo je pri umeščanju držal v roki. In od takrat je ostala značilno znamenje do Valvasorjevih časov, ki pri popisovanju noše vedno pripominja, da možje vedno nosijo močne drenove palice in celo obširno razlaga, kako si jih pripravljajo.

Drugi podatki o ljudskem življenju v srednjem veku imamo le malo. V zvezi s tem, kar čitamo o ljubezni našega ljudstva do petja in godbe, je poročilo, da so imeli Slovenci svoj narodni ples, ki so ga plesali ob enakovredni melodiji preproste duče ali meha (Dudelsack), ki se je sedaj le še med kraškimi Čiči deloma ohranil. Nemški pesnik Seifried Helbing pravi namreč v neki pesmi iz 13. stoletja (»der junge Luzidarius«): »Zu Kraine sind wir gebeten — dass wir den windischen tretien — nach der Blatterpfifen« (Na Krajskem so nas prosili, da plešemo slovenski ples po taktu duče). Mlado ljudstvo je navadno rajalo pojoč v zboru okoli častitljive lipe pred cerkvijo ali pred gradom, meščani so imeli na trgih svoja javna zabavišča. O ljubljancih izvemo iz starih zapiskov, da so se shajali ob vodnjaku na Starem trgu in se zabavali ob glasovih strun in piščalk »s spoštljivim plesom«. Celo pobožni kolinski romarji so napravili v tujem mestu »spoštljiv raj po zgledu kralja Davida«.

Značaj slovenskega ljudstva proti koncu srednjega veka je najbolje pogodil čedadski zgodovinar Mark Anton Nicoletti. Popisal je življenje patriarha Filipa d'Aleçon (1381—1387) in se ob tej priliki spominja tudi njegovih slovenskih podložnikov. Njegove besede veljajo sicer neposredno o Tolmincih, vendar jih smemo splošno obrniti na tedanje slovensko ljudstvo. Poroči-

lo se glasi tako: »Tolminci so preprosti in pobožni, svojim predstojnikom so pokorno vdani, zdržujejo se preprirov, vendar branijo z vneto svojo čast in ne odpuste žalitve, ako niso dobili postavnega zadoščenja. Drže se z vso stanovitnostjo svojih navad, vedno se oblačijo v isto obleko in se ne ravna po španski, nemški ali francoski modi, kakor se oblači vsa Italija. Žive se od živinoreje, ker imajo mnogo pašnikov, in od svojih poljskih pridelkov. Premožnejši so večidel skopi in zelo štedljivi, tako doma kakor proti tujcem, vendar se ob gotovih prilikah ne boje stroškov. Kadar se njihove hčere omože, jim dajo za doto nekaj glav živine in zraven še en »groš« (po naše 8 do 10 kron). Ali k temu dobi nevesta še mnogo darov od sorodnikov in svatov pri ženitovanju. Po bogati pojedin, polni mastnih jedij, kakršne ukazuje navada, se postavi na mizo velika pogača, kamor mečejo kmetije za stavo večje ali manjše vsote denarja, kakor je kdo bolj ali manj premožen, ali pa kakor se kdo hoče izkazati. Tistega, ki je posebno radodaren, navzoči pohvalijo z glasnim ploskanjem. V znamenje zmage v tej tekmi radodarnosti in ljubezni nesejo domov že omenjeni kruh. Tudi so zelo praznovrni in mnogo drže na vraže. Zato se nevesta v spremstvu žen na eni strani in ženin s svojimi tovariši na drugi strani vračajo od poroke na ženinov dom v hitrem teku med vednim vpitjem, mahajo z golimi meči po zraku in klatijo veje z dreves in se ne poslužujejo navadne poti, ampak gredo kar čez polje in druge ne navadne kraje, kakor da bi hoteli prepoditi zle duhove, ki bi utegnili zakonu škodovati. Imajo tudi navado v svojem jeziku na razne načine peti hvalne pesmi o Kristusu, o svetnikih, o Matjažu, o gorskem kralju in drugih znamenitih junakih svojega naroda«.

Tu imamo ohranjenih nekaj značilnih potez iz tedanjih ženitovanskih običajev, med katerimi ima veliko vlogo ženitovanska pogača, in slovesno spremljanje neveste na ženinov dom. Izvemo pa tudi, kakšen praznoveren pomen je imelo izprva vriskanje, hrumeča godba in streljanje pri poročnih slovesnostih. Eno lastnost po pravici tuji zgodopisec posebno povdarja pri našem ljudstvu, to je ljubezen do svojih starodavnih navad, do rodne zemlje in svojega jezika. Ta žilava vztrajnost, ki se ni podvrgla tujemu vplivu, ampak zvesto čuvala očetovsko dedščino, je ohranila naš narod sredi mnogih bojov srednjega veka.

Nesreča v naši vojni mornarici.

O strašni nesreči, ki je, kakor včeraj poročano, zadela našo vojno mornarico, se še poroča:

V četrtek dopoldne je bilo na tukajšnjem mornaričnem strelišču za težke topove poizkusno streljanje iz dveh 30'5 cm topov na velike jeklene oklope. Pri streljanju je bila navzoča posebna komisija, obstoječa iz predsednika mornaričnega tehničnega komiteja ekselence podadmirala grofa Lanjuša, več častnikov in za-

stopnika Škodove tovarne za topove, inženirja Josipa Šila. Poleg topov je bilo potrebno moštvo in za eventualna popravila na mestu tudi nekaj delavcev iz mornaričnega arzenala. Razun teh je bilo navzočih še več častnikov in civilnih gledalcev, kateri so prisostvovali zanimivim poizkusom.

Ko je bil oddan iz usodnega topa že drugi strel, se je na dosedaj še ne pojasnen način v trenutku užiga naboja odtrgal zadnji del topa v teži približno 1500 kg in vrglo obenem 1200 kg težki zaklop (Verschluss) ven, medtem ko je kroglo poglalo iz topa. 1200 kg težki zaklop je vrglo v bližnji gozd, medtem ko je odletel 1500 kg težki zadnji del topa v neko zadaj stoječo lafeto, kjer se je na polovico prelomil. Ena polovica je obležala na tleh, druga polovica pa je raztrgala za lafeto se nahajajočega topničarja na kosce, od te lafete je odletela druga polovica še k drugi lafeti, kjer je zopet strašno raztrgala drugega topničarja, od druge lafete je neslo težki kos topa še k obližju stoječemu 24 cm-skemu topu, katerega je navzlic teži več tisoč kilogramov prevrnilo in ubilo tudi za tem stoječega topničarja. Med tem se je ta usodni kos ob železnih lafetah razletel še na več delov in en tak del je zadel podadmirala grofa Karla Lanjuša in mu noge strašno razmesaril. Tudi po telesu je zadobil podadmiral mnogo več ali manj težkih poškodb. Razun podadmirala so bili od kosov še težko ranjeni en mornar in en arzenalski delavec, 14 vojakov pa je le lahko ranjenih.

Takoj po prvem hipu, ko se je strah navzočih poleglo, so vsi hiteli k še živim žrtvam, katere so za silo obvezali. Medtem se je telefoniralo v Pulj po zdravniško pomoč. Kmalu potem so prišli na mesto nesreče zdravniki v avtomobilih in mrtvaški voz po mrtvece. Ranjence so zdravniki hitro za silo preobvezali, jih pustili naložiti na pripravljene avtomobile in jih prepeljali v mornarično bolnišnico. Mrtvece, katerih dela trupel so ležala daleč naokoli razmetana, so naložili na mrtvaški voz in jih prepeljali v mrtvašnico mornarične bolnišnice.

Dospevši v bolnišnico, so vse ponesrečence takoj preiskali. Natančna zdravniška preiskava je dognala, da so podadmiralu grofu Lanjušu spodnji deli nog popolnoma zdrobljeni in da ni druge rešitve kakor mu pod koleno obe nogi amputirati, kar se je tudi takoj moralo zgoditi. Podadmiral je težko operacijo še dokaj dobro prestal, navzlic emu pa je njegovo stanje jako nevarno, tembolj ker ima tudi po telesu mnogo zelo težkih poškodb. Razun podadmirala se nahajata med zelo nevarno ranjenimi še en mornar in en arzenalski delavec, vendar upajo zdravniki, da jih bo, če ne pride druga komplikacija vmes, mogoče ohraniti pri življenju. Tudi zastopnik Škodove tovarne inženir Josip Šil je težko ranjen, odtrgalo mu je skoro eno roko in tudi po telesu ima več poškodb.

Zdravniki mornarične bolnišnice postavljajo vse svoje znanje in sile v to, da se število žrtv ne pomnoži. Pri podadmiralovi postelji čujeta neprenehoma soproga in ena hči.

Imena onih, kateri so bili pri tej strašni katastrofi ubiti, so: topničar Štefan Šurc iz Dalmacije, Tomaž Čivko tudi iz Dalmacije

in Škornjak s Hrvaškega. Težko ranjeni so: podadmiral grof Lanjuš, arzenalski delavec Miha Gregorič, topničar Dimarčič in škodov inženir Josip Šil. Vsi drugi dvanajsteri, v bolnici se nahajajoči, so le lahko ranjeni in izven vsake najmanjše nevarnosti.

Poveljništvo vojne luke je javilo nesrečo takoj prestolonasledniku nadvojvodu Fran Ferdinandu, kateri si je pustil takoj vse natančno poročati.

Po mestu je vladala v četrtek, ko se je zvedelo za strašni obseg nesreče, med občinstvom velika potrtoost. Pogreb treh ponesrečencev bo najbrže v soboto.

Stanje podadmirala grofa Lanjuša je še vedno zelo nevarno.

O vzroku te velike nesreče krožijo po mestu različne govorice. Po eni naj bi bilo vzrok to, da ni bil topov zaklop (Verschluss) dobro zaprt, po drugi pa, da se je teža smodnika za naboj mnogo pomnožila, da bi se tako dosegel večji učinek na oklopih, na katere se je streljalo. Nobeno teh mnenj se pa sedaj ne dá kontrolirati, vendar bi pa bilo zadnje jako verjetno, kajti v istini so se vršili poizkusi.

Pogreb treh ponesrečencev bo v soboto popoldne ob 5. uri. Izšlo je povelje, da imajo med pogrebom vse v luki se nahajajoče vojne ladje zastave na pol jambora obesiti v znamenje žalosti. To pomeni v mornarici posebno čaščenje mrtvecev.

× × ×

Trst, 22. avgusta. Podadmiral grof Lanjuš-Wellenburg je nočjo zvečer ob 7. uri 20 minut vsled težkih poškodb umrl.

Trst, 22. avgusta. Pri nesreči v Pulju težko ranjeni specialni delavec Gregorič bruha kri, kar dokazuje, da ima ranjena pljuča. Njegovo stanje je jako resno. Drugim je nekoliko boljše.

Balkanski dogodki.

ODRINSKO VPRAŠANJE SE BO MIRNO REŠILO.

RUSIJA BULGARIJO TUDI V TEM VPRAŠANJU ZAPUŠČA.

Peterburg, 22. avgusta. Ker je Turčija vsled energičnega ruskega nastopa umaknila svoje čete z desnega brega Marice, stoji odrinsko vprašanje na prejšnji točki. Francija je proti finančnemu bojkotiranju Turčije, ker ima doli tri milijarde. Tu se zatrjuje, da Rusija ne bo sprejela posebnega mandata za vojaški nastop proti Turčiji, ker so se proti temu izrekli konservativni ruski krogi.

Pariz, 22. avgusta. »Matinu« se poroča iz Peterburga, da je Rusija za enkrat hotela le preprečiti prodiranje turških čet preko Marice in zagotoviti Bulgariji egejsko morsko obal, ki ji jo je priznal bukreški mir. Kar se tiče Odrina, se bo Rusija za enkrat zadovoljila s finančnim bojkotom, da omogoči za Bulgarijo sprejemljiv sporazum s Turčijo. Finančni bojkot pa Franciji ni povšeči in težko gleda, kako gotove koncesije v Mali Aziji prehajajo v roke drugih narodov. Vendar je Rusija prepričana, da bodo Francozi šli z njo, dokler se ne reši odrinsko vprašanje. Ruska vlada zahteva Odrin brezpogojno za Bulgare. Rusko javno mnenje bi bilo z manjšim zadovoljno.

LISTEK.

A. P. Čehov:

Uradnikova smrt.

Iz ruščine prestavil M. Kačur.

Nekega jako lepega večera je sedel gospod eksekutor Ivan Dmitrič Červnjakov v drugi vrsti stolov nekega gledališkega lokala in gledal skozi gledališko kukalo na »Komevilske zvonove«. Gledal je in se čutil na višku sreče. Toda hipoma — v povestih srečamo često ta »toda hipoma«. Pisatelji imajo prav: življenje je polno nenadnih dogodkov. — Toda hipoma se je njegov obraz nagubančil, oči so se zasukale, dihanje je zastalo ... odmaknil je kukalo od oči, se nagnil naprej in ... apčhi!!! ... kihnil, kakor vidite. Kihati ni nikomur in nikjer prepovedano. Kihajo tako kmetje kakor policijski šefi in celo tajni svetniki. Vsi ljudje kihajo. Červnjakov se ni prav nič prestrašil. Osnažil se je z robcem in kot olikan človek pogledal okrog sebe: ali ni morda koga s svojim kihanjem vznemiril? Tedaj pa je moral priti v zadrego. Opazil je, da je neki star gospod sedeč pred njim v prvi vrsti skrbno otiral svojo listino. Snažil rokavico in nekaj godrnjal. V starem gospodu je spoznal Červnjakov generala Brizžalova v civilni obleki: bil je nameščen v ministrstvu za prometna pota.

»Oslinil sem ga,« se je domislil Červnjakov. »Ni sicer tujec moj pred-

stojnik, toda vsekakor je neolikano. Moram se opravičiti.«

Červnjakov je zakašljaj, se sklonil s telesom naprej in zašepetal generalu na uho:

»Prosim oprostite, vaše — stvo, ... oslinil sem vas ... slučajno sem ...«

»Nič hudega, nič hudega ...«

»Zaradi Boga oprostite. Da jaz ... nisem mislil!«

»Ah, sedite, prosim! Prosim, pustite to!«

Červnjakov se je zmešal. Neumno se je nasmehnil in začel premišljevati dogodek. Premišljeval je in že tedaj ni občutil prevelike sreče. Začel ga je mučiti nemir. Med pavzo je prišel do Brizžalova, stopil predenj in ko je s težavo premagal bojazljivost, zamrmral:

»Oslinil sem vas, vaše — stvo ... Oprostite ... Da jaz ... ne da bi ...«

»Ah pustite to ... jaz sem že pozabil, a vi še vedno govorite o tem!« je rekel general in nestrpljivo premaknil spodnjo ustnico.

»Pozabil je, toda vendar ima nejevoljo v svojih očeh,« si je mislil Červnjakov, nezaupno pogledujoč generala. »Tudi govoriti noče. Moram mu pojasniti, da nisem prav nič hudega nameraval ... da je to naraven zakon, sicer bo mislil, da sem namenoma plunil vanj. Ako sedaj ne misli, bo sumil mogoče kdaj pozneje! ...«

Domov prišedši je razložil Červnjakov svojo nerodnost ženi. Žena, ki je po njegovem mnenju zelo lahkomi-selno poslušala o dogodku, se je v začetku nekoliko vznemirila, a ko je zve-

dela, da je Brizžalov »tujec«, se je zopet umirila.

»Vendar ga obišči in se izgovori,« mu je naročevala ona. »Pomisli naj, da se ti ne znaš prav nič obnašati med občinstvom!«

»Ravno to je! Izgovarjal sem se, toda on je tako poseben človek ... Niti ene pametne besedice ni izpregovoril. Ni bilo mogoče govoriti z njim.«

Naslednji dan je oblekel Červnjakov novo uniformo, katero je rabil le za slavnostne prilike, se dal ostriči in odšel k Brizžalovu, da bi pojasnil neprijeten pripetljaj ... Stopivši v sprejemno sobo je tam zapazil mnogo prosilcev in med njimi tudi generala samega, ki je že začel sprejemati prošnje. Ko je general odpravil nekoliko prosilcev, je vpri oči na Červnjakova:

»Včeraj sem v »Arkadiji«, ako se spominjate, vaše — stvo,« je začel slovesno pripovedovati eksekutor: »kihnil in ... vas po nesreči oslinil ...«

»Kakšne budalosti ... Bog vedi kaj! Kaj želite vi?« se je obrnil general k naslednjemu prosilcu.

»Govoriti noče,« je pomislil obledeli Červnjakov. »To pomeni, da se srdi ... Moram mu pojasniti ...«

Ko je izpregovoril general poslednjo besedo z zadnjim prosilcem in se že odpravljal v notranje prostore, je stopil Červnjakov za njim in zamrmral:

»Vaše — stvo! Ako sem se osmelil madlegovati vaše — stvo, sem storil to le zato, da bi pokazal čut kesanja ... Ne nalašč, izvolite sami spoznati!«

General je namrdnil obraz in zamahnil z roko.

»Lahko se norčujete, častiti go-

spod!« je izpregovoril on in izginil za vratmi.

»Kakšno norčevanje je to?« se je vprašal Červnjakov. »To ni nikako norčevanje. On je general, pa noče tega razumeti. Ker je tak, se ne bom mogel več izgovarjati pred njim! Zlodej ga vzemi! Napisal mu bodem pismo, iskal pa ga ne bodem več! Pri Bogu, nikdar več!«

Tako je premišljeval Červnjakov na potu domov. Pisma generalu ni napisal. Premišljeval je in premišljeval, pa ni ničesar izmislil za tako pismo. Drugi dan se je zopet odločil iti sam pojasnjevati.

»Včeraj sem prišel vznemirjati vaše — stvo,« je zamrmral, ko je vpri general vanj vprašajoč oči: »Ne zaradi tega, da bi se norčeval, kakor ste izvolili reči. Hotel sem se opravičiti, ker sem vas oslinil, ko sem kihnil ... ni mi prišlo na misel, da bi se norčeval. Ako bi se mi smejali, bi to pomenilo, da ni nikakega spoštovanja tako visokih oseb več ...«

»Poberi se ven!« je hipoma zakričal vsled jeze posiveli in trepetajoči general.

»Kako?« je izpregovoril šepetaje Červnjakov, ki je skoro umiral, tako se je prestrašil.

»Poberi se ven!« je ponovil general in zateptal z nogami.

V Červnjakovem telesu se je nekaj utrgalo. Ničesar ni videl, ničesar ni slišal, umaknil se je k durim, odšel na ulico in se plazil počasi domov ... Ko je prišel mehanično domov, ni slekel svoje vice-uniforme, vlegel se je na divan in — umrl.

Dunaj, 22. avgusta. Med grofom Berchtoldom in turškim poslanikom Hussein Hilmi se je nocoj v zunanjem ministru vršila dolga konferenca. Slo je za turške pogoje, pod katerimi bi bili pripravljene umakniti se iz Trakije. Govorilo se je tudi o odrinskem vprašanju. Grof Berchtold je takoj nato sprejel bulgarskega poslanika Salabaševa.

Dunaj, 22. avgusta. »Wiener Allg. Zeitung« se poroča iz poučenih peterburških krogov, da se je položaj glede odrinskega vprašanja v toliko izboljšal, da ruski vladni krogi ne kažejo več posebne vnetosti za akcijo proti Turčiji, da bi se umaknila iz Odrina. Na drugi strani je pa menda tudi turška vlada sporazumno z vrhovnim poveljstvom opustila načrt, da bi turška armada prodirala dalje preko Marice. Na ta način bi bilo odrinsko vprašanje izgubilo svoj mednarodni značaj in postalo zgolj stvar Turčije in Bulgarije. Turčija namerava bojda Bulgariji poslati ultimatum, v katerem bo zahtevala, da ji vrne Odrin, ker Turčija ne more trajno imeti mobiliziranih 300.000 mož.

Rim, 23. avgusta. Tukajšnji ruski poslanik Krupenski je izjavil: Ruska vlada se na vso moč prizadeva, da bi se evropski mir ne kršil. Velesile so edine, da bulgarsko-turški spor ne sme izzvati mednarodnih zapletljivosti. Rusija nikakor ne želi vojne. Odrinsko vprašanje za sedaj še ni tako akutno in važno, kakor bi se mislilo. Če pa bo Turčija Bulgariji vojsko napovedala, bo Rusija Turčiji napovedala vojsko.

Dunaj, 22. avgusta. Zdi se, da se bo odrinsko vprašanje čisto mirno rešilo, ker so v vseh evropskih prestolnicah mnenja, da se bo težko našla pot za iztiranje Turkov iz Odrina. Posebna akcija Rusije je toliko kakor izključena in načrt za finančni bojkot, ki ga je sprožila Rusija, se bo najbrže izjalovil, ker je skoroda neizpeljiv in se mu upirata zlasti Francija in Nemčija. V Rusiji sami pišejo listi, naj bi se ruska vlada glede odrinskega vprašanja postavila na izključno rusko stališče, če: ruski cilj je Carigrad in bo to ugodno, če bo Rusija ob danem trenutku imela tudi primerno zaledje. Zato je tudi verjetno, da sta Srbija in Grčija Turčiji namignili, da bi Rusiji bil pohod turške armade v Odrin le všeč. Ruski diplomaciji se tu očita dvoiličnost.

POGAJANJA MED PORTO IN BULGARIJO.

Berolin, 23. avgusta. »Berliner Tageblatt« poroča, da se med Porto in Bulgarijo glede Odrina ne vrše še uradna pogajanja, kakor se je trdilo, pač pa neoficielna, ki obetajo imeti ugoden uspeh, tako da bi se lahko v kratkem začelo z uradnimi pogajanjmi. Porta upa celó, da bo mogla demobilizirati.

GRŠKI DEMENTI.

Dunaj, 22. avgusta. Z grške strani se naznanja, da so neresnične vesti, da sta se Grčija in Turčija sporazumeli, da bi grške čete pri svojem umikanju iz Trakije Bulgarom priznane kraje prepuščale Turkom.

DEDAGAČ.

Carigrad, 22. avgusta. »Tanin« poroča: Grki so Dedeagač že zapustili, a Bulgari mesta še niso zasedli. Grška flota je odplula iz dedegaške luke.

RATIFIKACIJA BUKAREŠKEGA MIRU.

Sofija, 22. avgusta. (Ag. tel. bulg.) Poseben kurir je z ratificirano mirovno pogodbo odpotoval v Bukarešto.

PAŠIČ BO KNFERIRAL Z BERCHTOLDOM.

Belgrad, 23. avgusta. Ministrski predsednik Pašić bo, kakor se zdaj za gotovo izve, na povratku iz Marijinih Var na Dunaju konferiral z grofom Berchtoldom o političnih in gospodarskih vprašanjih.

BULGARIJA PROTI GRŠKIM IN SRBSKIM NASILJEM.

Sofija, 22. avgusta. »Mir« konstatira, da so Srbi in Grki v Makedoniji zaprli nad 1000 bulgarskih šol in cerkv, učitelje in duhovnike pa zaprli, pobili ali izgnali. Pet bulgarskih škofov so prisilili, da so zapustili svoje škofije. Bulgarska vlada naj od srbske takoj energično zahteva, da takoj zopet vse bulgarske škofove, duhovnike in učitelje postavi na prejšnja mesta, drugače naj se uporabijo druga sredstva. Velesile jo bodo v tem prizadevanju gotovo podpirale. — Bulgar. brzojavna agencija poroča, da grške čete pri svojem umikanju silijo prebivalstvo, da se z njimi izseljuje na grško ozemlje in pri tem plenijo bulgarske domove. Melnik so Grki zažgali in odpeljali sabo bulgarske talce.

Sofija, 22. avgusta. Poroča se, da se nahajajo med onimi Bulgari, ki jih je solunsko vojno sodišče radi pripadništva k Černoapevji komitski četi obsodilo na smrt, nekateri zelo ugledni veletrgovci, ki ne le niso bili člani navedene čete, marveč sploh nasprotniki vsake revolucionarne akcije. Bulgarska vlada se je obrnila na velesile, da bi preprečile usmrčenje obsodjenih.

Sofija, 22. avgusta. Tukajšnja nemška kolonija je listom poslala protest proti

vestem, ki jih Srbi in Grki razširjajo o bulgarski armadi in bulgarskem narodu.

GRKI O BULGARIH.

Atene, 22. avgusta. Agence d'Athenes poroča, da so se grške in mohamedanske občine obrnile do vladarjev velesil s prošnjo, naj bi ne dopustili, da bi se gumuldzinsko prebivalstvo iznova podvrglo krutemu bulgarskemu jarmu.

RUSIJA DELA ZA TESNO SRBSKO-GRŠKO ZVEZO.

Carigrad, 22. avgusta. »Jeune Turquie« poroča iz poučenega vira: Vsa prizadevanja ruske diplomacije gredo sedaj na Balkanu za tem, da se ustvari trdna zveza med Srbijo in Grčijo, ki naj bo ofenzivnega in defenzivnega značaja. Zvezi lahko pristopi tudi Bulgarija, ako se odpove vsaki akciji v Makedoniji in privoli v prijateljsko ureditev šolskega in cerkvenega vprašanja v Makedoniji.

GRŠKA ZBORNICA.

Atene, 22. avgusta. (Ag. d'Athenes.) Zbornica, ki je imela biti sklicana te dni, se skliče šele oktobra, ker po mnenju vlade kraljevi odlok zadostuje za ratifikacijo bukareškega miru.

SRBSKO-ČRNOGORSKA MEJA.

Belgrad, 22. avgusta. (Izvirno.) Vprašanje srbsko-črnogorskih mej se najbrže prav v kratkem reši.

RAZMERJE SRBIJE DO TUJIH DRŽAV.

Belgrad, 22. avgusta. (Izvirno.) Nocojšnja »Samouprava« se bavi z novim položajem in pravi, da je sedaj prva skrb Srbije, da uredi svoje odnose z vsemi svojimi sosedi. Z zaveznicima in Rumunijo je razmerje že urejeno; kar se pa tiče Bulgarije mora Srbija obžalovati, da so neželjeni zapletljivi dovedli do oboroženega spopada med dvema pratskima deželama. Toda navdahnjena z željo, da tudi z Bulgarijo zasnuje dobre sosedske odnose, ki so tako potrebni za mnogovrstne važne koristi obeh dežel, — bo Srbija od svoje strani vse storila, kar je v njeni moči, da se pozabijo stare in nove rane in da se odpro poti, na katerih bosta mogli obe državi z gotovostjo računati na miren razvoj na vseh poljih državnega življenja. Kar se tiče Albanije, goji Srbija najboljšje želje za njen napreden razvoj in ako se te želje uresničijo, more Albanija računati na Srbijo kot lojalnega in dobrega sosedu. Razmerje med Srbijo in sosednjim monarhijo — ki je formalno sicer ostalo korektno — je najbolj zastaralo dunajsko in peštansko časopisje. Sedaj je v pisanju tega časopisja opaziti gotov preobrat in je upati, da bo vsak dan bolje. Ako bodo težnje srbske vlade za doseg dobrih odnosov našle potreben odmev tudi med uradnimi krogi na drugi strani, potem je upati, da se bodo izgubili sledovi onih vplivov, ki so napravili toliko škode. Monarhija ima priliko, da črpa velike gospodarske koristi iz novega položaja na Balkanu. To dobro čutijo njeni trgovski in industrijski krogi in treba bi bilo, da bi ta najmerodajnejši glas o gospodarskih interesih države na vodilnih mestih upoštevali. Bilo bi nerazumljivo, ako bi vodilni krogi v monarhiji, pa bilo iz kakršnihkoli ozirov, prešli preko žive in stvarne potrebe, da se trgovini in gospodarstvu monarhije odpro zanesljivi in zdravi poti v sosedstvu in zagotovijo trg za nakup in prodajo. Upamo torej, da se bodo dobre in iskrene namere Srbije pravično precenile.

SRBIJI MANJKA UČITELJEV ZA MAKEDONIJO.

Belgrad, 22. avgusta. (Izvirno.) Več sto dosedanjih bulgarskih učiteljev v Makedoniji je prijavilo željo, da ostanejo v srbski državni službi. Vlada je skoro vse sprejela in jih bo večidel pustila na njihovih dosedanjih mestih. Kljub temu se živo čuti pomanjkanje učiteljev, ker bo treba do 2000 učiteljskih sil. Ravnotako nedostajajo profesorjeve, zdravnikov in inženirjev.

SLOVANI NA GRŠKEM.

Belgrad, 22. avgusta. (Izvirno.) Med Srbijo in Grčijo se je razpravljalo vprašanje, da li bi ne kazalo uvesti reciprocitete za šole slovanskih manjšin v Grčiji in grških v Srbiji. Venizelos je pa izjavil, da ne zahteva nobenih posebnih garancij za Grke, ki so padli pod Srbijo, zato tega vprašanja ni treba posebej urejati.

SPREJEM ARMADE V BELGRAGU.

Belgrad, 22. avgusta. (Izvirno.) Tu se dovršujejo priprave za sprejem vojske; na banjiško vežbališče dospevajo neprestano nove čete.

POLITIČNE POČITNICE V SRBIJI.

Belgrad, 22. avgusta. (Izvirno.) Ako ne bo kakih iznenađenj radi odrinskega vprašanja, se bodo prihodnji teden začele diplomatske počitnice. Večji del ministrov se odpravlja v kopališča. Še neresena vprašanja o odnosih s sosedi se odlože za prve dni v jeseni. Istotako je odločeno, da se skupščina za sedaj še ne skliče.

PROFESOR LEGER PROTI RUMUNIJ.

Pariz, 22. avgusta. Znani profesor »College de France« Louis Leger je rumun-

ski vladi vrnil rumunski red z ozirom na postopanje Rumunije v drugi balkanski vojski.

ČEŠKI NEMCI PROTI STURGEKHU.

Dunaj, 22. avgusta. Nemški poslanec se bodo znova podali k ministrskemu predsedniku Sturgekhu in v imenu pomirjenja med češkimi Nemci zahtevali, da se namesto omrženega kneza Thuna imenuje za namestnika nepristranskega (?) upravnega uradnika. Tako poroča »Deutsch-böhmische Korrespondenz«.

ZASEDANJE DEŽELNIH ZBOROV.

Dunaj, 22. avgusta. Glasom korespondence »Austria« namerava vlada sredi septembra sklicati vse delozmožne deželne zbornice, ki naj bi zborovali do srede oktobra. Državni zbor se skliče sredi oktobra k jesenskemu zasedanju; izvolile se bodo delegacije, ki bodo približno sredi novembra začele zborovati na Dunaju.

ABSOLUTIZEM NA ČEŠKEM.

Praga, 22. avgusta. »Bohemia« poroča, da so politične oblasti na Češkem dobile zaupno okrožnico, da v 8 dneh poročajo, ali imajo dovolj orožništva na razpolago; ako jim ga manjka, se jim bo na diskreten način dodelilo. Poročajo naj tudi natančno o razpoložljivosti med ljudstvom. Na Spodnjem in Gornjem Avstrijskem in Solnograškem so orožniki že dobili povelje, da se pripravijo na odpotovanje za daljši čas.

BARON SKERLECZ.

Zagreb, 22. avgusta. O stanju barona Skerlecza je izšlo naslednje poročilo: Radi visoke temperature in infiltracije nadlakti je dvor. svet. prof. dr. Lumntizer iz Pešte bolniku v narokozil izdatno odprl rano. Po operaciji je bilo bolnikovo stanje zadovoljivo in je zaspal. Stanje se mu je poslabšalo le radi lokalnega vnetja in infiltraciji v nadlakti.

Zagreb, 22. avgusta. Napadalca Dojčiča so danes ponoči po dovršenih polic. zaslišavanjih izročili sodišču. Potek atentata se je s pomočjo štirih oseb na licu mesta rekonstruiral in fotografiral. Dognalo se je, da je bilo med komisarjem in Dojčičem le 1 meter razdalje, odprtina revolverja je pa segala do 50 cm proti Skerleczevim prsim. Krogi, ki je komisarju prodrila roko, so našli v cerkvi. Dojčičevega brata so kot nekrivega izpustili.

Zagreb, 22. avgusta. Policijska preiskava o Dojčiču je dognala: Dojčič je bil za pleskarja v Kenoshu pri Čikagi s 120 dolarji mesečne plače. Bil je tajnik 276. sekcije »Hrvatske narodne zadnjice«. S politiko se je zelo pečal in se izobraževal. 22. oktobra se je vrnil na Hrvatsko v Zagreb. Z namenom Cuvaja usmrtiti, kar je že v Ameriki sklenil, je trikrat za njim v Budimpešto potoval. Potem je šel v Ljubljano k svojemu očetu. Ko je izvedel, da je imenovan za komisarja Skerlecza, se je z neko Rožo Kranjec vrnil v Zagreb in izvršil atentat.

KOLERA V BOSNI.

Sarajevo, 22. avgusta. Stanje kolere je bilo včeraj naslednje: V Gornji Tuzli va nova slučaj, v Gračanici en nov slučaj. V Bos. Šamcu en nov in en sumljiv slučaj. Ena oseba je umrla.

Sarajevo, 22. avgusta. Danes so se skoraj v vseh okuženih okrajih pripetili novi slučajji kolere. V Gornji Tuzli sta dva nova slučajja, dve osebi sta umrli. Tu so postavili zasilno kolerno bolnišnico. Srbski knez v Gračanici je na kolero umrl. V Bos. Šamcu je umrla ena oseba. V okraju in mestu Brčka je cela vrsta novih slučajev, posebno v vaseh Skakav in Bjela.

ATENTAT V NOvem JORKU.

Pariz, 22. avgusta. »New York Herald« poroča iz Novega Jorka, da so našli pod oknom kabineta v City Hall, v katerem dela župan Gaynor, pet dinamitnih patron, ki bi bile zadostovale, da se požene vsa mestna hiša v zrak. Kakor kaže, je bil atentat namenjen županu. Najbrže so napadalci hoteli oropati blagajne v City Hallu.

PODMORSKI KANAL MED ANGLIJO IN FRANCIJO.

Pariz, 21. avgusta. »Echo de Paris« je izvedel, da je vprašanje o zgraditvi podmorskega predora med Anglijo in Francijo tako ugodno napredovalo, da je izvršitev tega načrta v prihodnjih petih letih toliko kakor zagotovljena. Skozi predor bosta v razdalji 15 metrov tekla dva tira. Delo bo dovršeno v petih letih in bo stalo 400 milijonov fran- kov.

NESREČA V GORAH.

Inomost, 21. avgusta. Hčerka Ludovika Ganghoferja gđc. Ana Ganghofer je na Tilfusalpecku, kjer se Ganghoferjevi mude na letovišču, padla čez pečine in si težko pretresla možgane.

Slovensko-hrvaški katoliški shod.

NAROČAJTE SE ŽE NAPREJ NA POROČILO O HRVAŠKO-SLOVENSKEM KATOLIŠKEM SHODU!

Udeležencem katoliškega shoda in vsem, ki jim je pri srcu prosep katoliške misli, priporočamo, da se že sedaj zglasijo kot naročniki na »Poročilo o katoliškem shodu«. — Poročilo bo za vsakega, ki se bavi s socialnim vprašanjem današnjega časa, velike važnosti; vsebinsko vrednost tega dela bodo dvignile tudi mnoge umetniške slike in bogata zunanja oprema. — Kdor si želi omisliti to poročilo, naj naznani to takoj ali najpozneje za časa katoliškega shoda pisarni pripravljalnega odbora ali pa Katoliški Bukvarni. Udeleženci, ki se pravočasno zglasijo, bodo namreč dobili poročilo za zelo nizko subskripcijsko ceno.

VABILO

h

KONCERTU

ki se vrši

povodom hrvaško-slovenskega katoliškega shoda

v ponedeljek dne 25. avgusta
leta 1913. ob 8. uri zvečer
v veliki dvorani »Uniona«.

Sodelujeta: Mešani zbor slovenskega glasbenega društva »Ljubljana« in popolni orkester slavna vojaške godbe pešpolka stev. 27.

Spored:

1. Gade: **Odmevi iz Osjana.** Orkester
2. Dvořák: **Padle so pesmi v duše ml.** Mešan zbor.
3. Krek: **Blagor jim.** Mešan zbor.
4. Grieg: **Lirična suita.** Orkester.
5. Foerster: **Povejte ve planine.** Moški zbor.
6. Novak: **Gorski kraj.** Moški zbor tenor-solo (profesor Adolf Robida).
7. Svetek: **Slovenska zemlja.** Mešan zbor.
8. Svetek: **Slovenske narodne pesmi**
9. Dvořák: **Slovanski plesi št. 3 in 8** Orkester.

Vstopnina za one, ki imajo vsednevne vstopnice, brezplačna. — Za ostale: Sedeži po 2 K, stojišča po 60 vinarjev

Nekoliko celodnevni izletov.

Bohinj. Vožnja z železnico 3¼ ure, cena 3 K 50 vin. Z južnega kolodvora po državni železnici do Jesenic, potem po novi karavanški železnici do postaje Bistrica—Bohinjsko jezero. 507 m nad železniške vozne cene za osebne vlake 3. razreda.

morjem. Snežnik Triglav, Mišljev vrh, Kanjavec, Debeli vrh, Bogatin, Vogel, Rodica, Črna prst, Možic obdajajo bohinjsko dolino. V Bohinjski Bistrici lepa župna cerkev, kopališče. Do Bohinjskega jezera peš eno uro; z omnibusom za 1 K pol ure; avtomobil k slapu Savice eno uro. Poizvedbe brezplačno pri Društvu za tujski promet v Bohinjski Bistrici.

Bled, postaja nove karavanške železnice. Od Ljubljane do postaje državne železnice Lesce 1½ ure, vožnja stane 2 K 10 vin., od tod pol ure z vozom, peš ¾ ure Blejsko jezero. Otok z romarsko cerkvico Marije Device. Pogled na Triglav, Karavanke (Stol, Golica) in Julijske alpe. Toplice. Prešernov spomenik. Sprehodi: na Osojnico z lepim razgledom (¾ ure), s čolnom na otok. V Bohinjsko Belo 1½ ure, v Kupljenik pod Babjim zobom (2 uri), v Radovljico (1½ ure), v Šum-Vintgar (3½ ure), v Radovino—Mojstrano (5 ur) k Belopeškemu jezerom, v Bohinj. Na Babji zob, Stol, Golica, Črna prst, Triglav itd. Poizvedbe pri Društvu za tujski promet.

Kamnik. Letovišče in zdravilišče. Renesansna župna cerkev. Izvir Kamniške Bistrice (3 ure). Največja državna tvornica za smodnik. Kamniško sedlo (5 ur). Železniška vožnja z državnega kolodvora, 1 uro; stane 80 vin.

Vrhnika. Rimski Nauportus. Končna točka vrhniske železnice. Z južnega kolodvora (1 uro) stane vožnja 90 vin. Bizantinska cerkev sv. Petra in Pavla. Krasna okolica. Izvirki Ljubljaniče.

Postojnska jama. Postaja južne železnice Postojna, sedaj mesto. Vožnja traja 2 uri in stane 2 K 70 vin. Vstopnina proti izkazu vstopnice kat. shoda znižana!

Prodaja vstopnic za javno telovadbo Orlov. Vstopnice se bodo prodajale danes od 2. ure popoldne v hotelu Union (mala dvorana). V nedeljo od 10. ure popoldne pri šestih blagajnicah v domobranski vojašnici. Cena vstopnicam je: sedeži na tribuni in pri oknih v domobranski vojašnici po 2, 3, 4, 5 in 10 kron. Stojišča po 1 K. Stojišča so prosta za vse one udeležence, ki so že plačali pristopnino. Opozorjamo častite udeležence, da si pravočasno priskrbe vstopnice, ker ni izključeno, da bodo tik pred telovadbo boljše vstopnice pošle. Časa je dovolj. Segajte po njih!

Dohod in odhod vlakov.

Dohod.

Dalmatinci: vsoboto ob 2.51 pop. juž. kol.	
Čehi: " " " 3.30 " " "	
Goriški Orli: I. o. " " 4.33 " " "	
Slov. iz Nemčije " " 5.51 " " "	
Hrvatje iz Zagreba: " " 7.30 " " "	
Poljaki danes " " 8.16 zveč. " " "	
Hrvatje iz Reke, v nedeljo " " 3.01 zjut. " " "	
Štaj. Slov. (Maribor): " " 4.48 " " "	
Štaj. Slov. (Brežice): " " 6.46 " " "	
Tržaški Slov.: ned. " " 7.00 " " "	
Goričani: " " 5.27 " drž. " " "	
Gorenjci: " " 6.30 " " "	
" " " 6.50 " " "	
Kamničani: " " 6.42 " " "	
Dol. iz Kočevja: " " 6.44 " dol. " " "	
Dol. "Novogam.: " " 7.03 " " "	
Korošci: " " 7.47 " drž. " " "	

Odhod.

Goričani: v ned. ob 8.53 zv. drž. kol.	
Tržačani: " " " 10.01 " juž. " " "	
Gorenjci: " " " 9.29 " drž. " " "	
Gorenjci: " " " 10.28 " juž. " " "	
Kamničani: " " " 7.15 " drž. " " "	
Kamničani: " " " 11.00 " " " " "	
Dolenjci, ki so vstopili na progi St. Janž-Trebnje " " " 7.46 " juž. " " "	
Dolenjci, proga Lj.-Straža " " " 9.06 " dol. " " "	
Dolenjci, proga Lj.-Kočev. " " " 9.29 " " " " "	
Poseb. vlak v Brežice " " " 9.12 " juž. " " "	
Poseb. vlak v Reko " " " 9.00 " " " " "	
Poseb. vlak v Trst " " " 9.30 " " " " "	
Korošci: " " " 12.45 pon. dr. kol.	

Dohod hrvaškega posebnega vlaka. Hrvatje pridejo v Ljubljano s posebnim vlakom ob pol 8. uri zvečer. Občinstvo, ki je namenjeno ob 8. uri zvečer na kolodvor k sprejemu Poljakov, naj se potruži na kolodvor že ob četrt na 8. uro.

Vstopnice na katoliški shod se prodajajo pred veliko dvorano Uniona. Slovenci iz Nemčije pridejo že z gorenjskim brzovlakom danes ob 2/3 na 6. uro zvečer.

Odličnjaki imajo prihod jutri popoldne na Kongresni trg skozi Wolfove ulice.

Dohod na Kongresni trg bo jutri popoldne zaprt. Vhod za ženske, ki nimajo narodne noše, a imajo vstopnice, bo samo skozi Wolfovo ulico, njihov prostor v »Zvezdi« pa pod kostanji nasproti Vzemnemu podpornemu društvu.

Izpremembe v referatih. Referata dr. K. Capudra »o znanstvu« in dr. Fr. Binčičkega »o znanstvenih organizacijah, o Leonovem društvu in enciklopediji« se ne vršita v slovenskem, oziroma hrvaškem odseku za krščansko izobrazbo, temveč na občnem zboru Leonove družbe, v torek, 26. t. m., ob 3. popoldne v veliki dvorani Mestnega doma.

K sestanku kongreganistov, ki bo v ponedeljek popoldne ob 3. v aloyzijski kapeli, so povabljeni poleg kongreganistov samih tudi drugi, ki niso člani kongregacij. Saj ima ta sestanek med drugim tudi ta namen, da bi se kongregacije bolj razširile med moštvom, zlasti še med inteligenco.

Akademie in starešine vseh narodnosti, ki se udeležijo katol. shoda, vabi odbor Slov. kat. ak. starešinstva na prijateljski večer v ponedeljek, dne 25. t. m., ob 7. uri zvečer v dvorani hotela »Tivoli«.

Južna železnica je okrasila svoje kolodvorsko poslopje z zastavami. To je gotovo čin lepe vpljudnosti in pozornosti napram gostom.

Pesem slovenske redovnice. Bilo je v Ljubljani, ko je pri zadnjih občinskih volitvah svojat pljuvala na redovnice in jih psovala s črnimi brezdom-

vinkami. Kmalu nato je izšla v »Bogoljubu« pesem Uršulinke: »Slovenska zemlja«. Vsem se je zdela ta pesem, prežeta iskrene ljubezni do domovine in do starih slovenskih idealov nekaj odgovor na psovke nasprotnikov. Mešani zbor »Ljubljane« bo to pesem, uglasbil jo je g. Anton Svetek, na koncertu v čast udeležencem katoliškega shoda v ponedeljek prvokrat zapel.

Opozorjamo na prekrasne velike podobe Brezmadežne z besedilom posvetitve, ki naj bi bile v vseh naših društvih, v vseh naših hišah! Slika 1 K. Dobi se v paviljonu razglednic v »Unionu«.

Najlepši razgled raz ljubljanskega Gradu je s stolpa ljubljanskega gradu. Vstop na stolp je dovoljen. Čuvaju naj se da nekoliko napitnine.

Kupujte slavnostne razglednice katoliškega shoda! To je najlepši spomin na slavnostne dneve.

Slavnostne razglednice katoliškega shoda se dobe samo v paviljonih v domobranski vojašnici in v »Unionu« ter pri gospodičnah, ki so prevzele razpečavanje. Od ponedeljka naprej se dobe razglednice tudi v prodajalni K. T. D.

Umetniško izdelani spominski znaki za udeležnike katoliškega shoda se dobe po 1 K.

Salezijanska godba iz Trsta pride v Ljubljano danes zvečer ob 6. uri 17 minut. Na južnem kolodvoru jo pozdravi salezijanska godba z Rakovnika, nakar se obe godbi uvrstita; proti Rakovniku grede bosta svirali po mestu.

Shod obrtnikov na katoliškem shodu bo v nedeljo, dne 24. avgusta, ob 7. uri zvečer v dvorani Rokodelskega doma, Komenskega ulica št. 12. Govorili bodo gg.: Vojni superior M. Rihtarič iz Zagreba, državni poslanec prof. Evgen Jarc in stolpi vikar Janko Cegnar.

Musica sacra v stolnici o priliki katoliškega shoda. V ponedeljek, dne 25. avgusta, ob sedmih zjutraj se bo pri slovesni pontifikalni sv. maši izvajalo sledeče: Missa IV. in F. zložil M. Brosig, gradual »Justus ut palma flobetit«, zložil Stan. Premrl, pri ofertoriju: »Jubilata Deo«, zložil Rud. Wagner. — Po sv. maši: Himna »Cerkve Kristusova«, zložil Jož. Modlmayr. — V torek, dne 26. avgusta, ob sedmih zjutraj pri slovesni pontifikalni sv. maši: Missa »Loretta«, zložil V. Goller, gvaridual, »Gloria et honore«, zložil Ant. Foerster, pri ofertoriju: »O Deus, ego amo te«, zložil J. B. Müller. — Po sv. maši: Hvalnica (150. psalm), zložil dr. Fr. Kimovec. — V sredo, dne 27. avgusta, ob sedmih zjutraj pri slovesni sv. maši za umrle udeležence prejšnjih katoliških shodov se bo izvajal: Requiem v C-molu, zložil Jož. Gruber; Libera, zložil M. Koch.

Deželni muzej »Rudolfinum« je za udeležnike hrv.-slovenskega katoliškega shoda brezplačno odprt 23., 25., 26. in 27. avgusta redoma popoldne od 2. do 5. ure. V nedeljo, dne 24. t. m., je muzej mesto popoldne za splošen obisk odprt popoldne od 2. do 6. ure.

Shramba gasilnega orodja v Mestnem domu je jutri cel dan odprta, da si gostje lahko ogledajo lepo urejene priprave ljubljanskega gasilnega društva.

Udeležencem katoliškega shoda, ki si hočejo ogledati podzemeljske čudeže Postojnske jame v ponedeljek, torek, sredo ali četrtek, je znižala jamska uprava vstopnino v jamo na 2 kroni namesto 5 kron, ako se izkažejo pri jamski blagajni z vstopnico h katoliškemu shodu. Jama je otvorena ter električno razsvetljena vsak dan ob tri četrt na 11. uro popoldne in ob pol 4. uri popoldne.

POZOR!

POZOR!

Bosanska kavarna.

V dnevih katoliškega shoda bo v Alojzijevišču, Poljanska cesta št. 4 v pritličju na levo odprta BOSANSKA KAVARNA.

Odprta bo samo:

V nedeljo zjutraj od 7. do 8. ure in popoldne od 2. do 4. ure.

V ponedeljek, torek in sredo zjutraj od 8. do 9. ure, popoldne od 1. do 3. ure.

Udeležnikom katoliškega shoda se toplo priporoča, da si bosansko kavno, v kateri bodo stregli pristni Bošnjaki in Bošnjakinje, ogledajo in si privoščijo skodelico bosanske kave z drugimi sladkostmi vred, ki se bodo dobile

Otvoritev slovensko-hrvaškega katoliškega shoda.

Jako živahno je že po ljubljanskih ulicah. Včeraj je dospelo v Ljubljano v velikem številu naše dijaštvo, zvečer so pričeli prihajati že mnogi Poljaki, posebno iz Varšave in Poznanja. Tu je tudi mnogo Hrvatov. Danes pripelje vsak vlak mnogo odličnih gostov. Vsi hoteli, vsa privatna stanovanja, pa tudi drugi lokali so prenapolnjeni. Po Ljubljani vihra že mnogo zastav, več kot kedaj prej. Ljudstvo bo lahko spoznalo svoje prijatelje!

Katoliški shod je danes otvorilo naše katoliško-narodno dijaštvo. Po sveti maši, ki jo je služil v stolnici preč. g. dr. Alojzij Merhar, se je sešlo dijaštvo k svojemu zborovanju v veliki dvorani Uniona. Zborovanje je posetilo obilo svetnih in duhovskih odličnjakov, ki so prinesli slovenskemu dijaštvu kot predstavi katoliške misli, obilo pozdravov z vseh krajev. Zastopniki slovenskih narodov so bili od dijaštva prisrčno pozdravljeni. Zborovanje sta počastila tudi prevzvišena vladiki ljubljanski in dubrovniški. Popoldne sta se obravnavala dva referata in so bile sprejete tozadavne resolucije. — Obširno poročilo o zborovanju priobčimo v ponedeljek.

Tekma Orlov. Danes ob 6. uri zjutraj so se zbrali na dvorišču domobranske vojašnice tekmovalci za prvenstvo v telovadbi. Po lepem, navduševalnem nagovoru br. predsednika dr. L. Pogačnika se je pričelo tekmovalstvo za prvenstvo okrožij. Nastopilo je 8 vrst po 6 telovadcev, ki so imeli telovaditi na drogu, bradlji, skoku, prostih vajah in redovnih vajah. Kot zmagač iz te tekme so izšle sledeče vrste: I. Jesenice, II. Sentpeter, III. St. Vid. Nato so tekmovali za prvenstvo posameznih ti-le telovadci: Klinar (Jesenice), Brtoncelj (Jesenice), Peterlin (Komenda), Lekan (St. Peter-Ljubljana), Kvas (St. Vid), Hvale (Vič). Pač najzanimivejši, najlepši del tekmovalne telovadbe. Dovršenost, kombinacija in eleganca vaj, da je gledalcu kar srce utripalo vesela nad takimi telovadci. In potem krasne vadiateljske vaje. Težko je soditi tako izvedene, težke vaje od takih tekmecev. Odločilen je bil gotovo kot zadnja točka — tek na daljino 100 m. Kot končni trije zmagačevalci so se proslavili na tej prvi, a lepo uspehi tekmi Orlov sledeči bratje: I. Peterlin Maks (Komenda), II. Hvale Jože (Vič), III. Klinar Janko (Jesenice — Koroška Bela). Po dolgem, obilnem trudu so dosegli ti tekmeči častno mesto zmagačevalcev. S ponosom gleda vsa Zveza Orlov na te brate; s kakim ponosom se bodo vračali odseki s svojimi zmagačevalci domov. Častitasti je Zvezi Orlov po tako kratkem, a težkoč polnem času obstoja na krasnem uspehu. Naprej — do sinjih višav — Nazdar!

Poziv slovenskemu občinstvu za današnji komerz. Slovensko občinstvo prosimo, naj danes zvečer velike dvorane ne zasede. Mize in sedeži v veliki dvorani so pri komerzu določeni za poljske, češke in hrvaške goste, za naše občinstvo sta določena veranda, vrt in galerija. Prosimos vse, da se potem z ozirom na gostoto točno ravna jo.

Spored katoliškega shoda za ponedeljek. Ponedeljek, dne 25. avgusta: Ob 7. uri popoldne: V stolnici cerkveni govor nadškofa in metropolita ilirskega dr. Fr. Sedeja: »Versko življenje«. — Pontifikalna maša. — Od pol 9. ure popoldne do 1. ure popoldne in od 2. do 4. ure popoldne: Zborovanja odsekov: a) Slovenski: Odsek za versko življenje. Velika dvorana Ljudskega doma, prvo nadstropje. — Odsek za krščansko izobrazbo in občni zbor S. K. S. Z. Velika dvorana hotela »Union«. b) Hrvatski: Odsek za religiozne organizacije. Katoliška tiskarna, II. nadstropje. Socialnogospodarski odsek, Katoliška tiskarna, III. nadstropje. — Ob 9. uri popoldne: Zborovanje slovenskih in hrvaških učiteljskih abiturientov. Dvorana glasbenega društva »Ljubljana«, Františkanska ulica št. 2. — Ob 2. uri popoldne: Občni zbor S. D. Z., telovadnica Ljudskega doma. — Ob 3. uri popoldne: Zborovanje moških kongregacij. Alojzišče, I. nadstropje. — Ob 5. uri popoldne: Prvo slavnostno zborovanje. Vel. dvorana hotela »Union«. — Katoliško izobraževalno delo; dr. J. Hohnjec (Maribor). — O važnosti katoliškega shoda za hrvaški katoliški pokret; dr. Stj. Markulin (Zagreb). — Katoliška načela in javno življenje; dr. M. Lavrenčič (Podgrad). — Ob 8. uri zvečer: Concert v veliki dvorani hotela »Union«.

Jutrišnji družabni večer v »Unionu« se prične ob 8. uri zvečer. Svirata dve godbi: godba pešpolka št. 27, ki svira v dvorani, in salezijanska, ki svira na vrtu. V dvorani bodo postavljeni paviljoni. Pri koncertu bomo čuli tudi dva odlična hrvaška pevka zboru: »Rodoljuba« iz Virovitice in »Zagoraca« iz Gračana pri Zagrebu. Pevski zbori

naj vsi pojo na odru v veliki dvorani. Vstopnina je za udeležnike katoliškega shoda prosta.

Razstava. Družba sv. Petra Klavverja za afrikanse misijone priporoča udeležencem katoliškega shoda, da si ogledajo zanimivo družbino razstavo afrikanških predmetov Pred Škofijo št. 8, II. nadstropje. Razstava je odprta od 9. do 12. ure in od 2. do 7. ure popoldne in je vstop brezplačen.

Pozor! Dne 23., 24. in 25. avgusta. bodo nasproti glavne pošte razstavljene stroji, ki so za vsakega posestnika velikega pomena in za procvit uspešnega gospodarstva neuprljivi. Nihče naj ne zamudi ugodne prilike za nabavo poljedelskega stroja po nižani ceni! Franc Stupica, trgovec, Ljubljana, Marije Terezije cesta. Udeležniki katol. kongresa vabim kar navljudneje na ogled razstave.

Dnevne novice.

Shodi S. L. S. V Lučinah je bil v nedeljo popoldne prav dobro obiskan shod, na katerem je poročal drž. poslanec Demšar. Može se soglasno izrekli zaupanje S. L. S. — V Sovodnji (občina Oselica) je bil v nedeljo popoldne shod pri županu Frelihu. Na shod so prišli tudi nasprotniki iz Sovodnja, kjer obstoji liberalno izobraževalno društvo, in iz Poljan, Obširnemu poročilu drž. poslanca Jarca so v obilnem številu zbrani moše pazno sledili in izrekli brez ugovora zadovoljstvo z delovanjem S. L. S. Stvarni razgovor o nekaterih lokalnih vprašanjih pa Poljancem ni ugaljal in znani Dolinar je začel pogrevati fraze iz »Slov. Doma«. Jezi ga, da gasilna društva, ki niso pri deželni zvezi, ne dobje podpore, vseh mu ni, da bi se zvišal davek na žganje, češ, da se še ta ljudem ne privošč. Splah je bil na vse hud, tudi na staro liberalno stranko, menda zato, ker so liberalni Poljanci mladini in so kot taki celó z dr. Tavčarjem skregani. Pritrjeval mu seveda ni skoraj nihče in tako se je shod zaključil z liberalnim pogoriščem.

Sobotnim naročnikom se list ustavi s prihodnjo soboto, ako dotlej ne pošljejo naročnino za naprej.

Komunalna posojila. Deželni odbor je dovolil občini Jesenice posojilo za zgradbo nove šole in okrajnemu cestnemu odboru v Idriji za zgradbo ceste Žiri—Rovte pri Kranjski deželni banki.

Zagradbe hudournikov. C. kr. vodstvo za zagradbo hudournikov v Ljubljani je izločeno iz področja c. kr. sekcije v Beljaku in je neposredno podrejeno ministrstvu za poljedelstvo. S tem, da je postalo vodstvo za zagradbo hudournikov v Ljubljani, ki ga ima inž. pl. Šuklje, bolj samostojno, je upati, da bodo ta dela hitreje napredovala kakor doslej.

Cesta Podrož—Petrovo brdo. Kei je vlada dovolila državnim prispevek za nadaljno zboljšanje ceste, se v kratkem prično dela, nakar bo cesta postala deželna. Glede poprave na goriški strani se vrše obravnave.

Cesta Škofja Loka—kolodvor. Deželni odbor je odločil, da bo izpeljana nova cesta s kolodvora na Škofjo Loko pred Štemarji, ne za hišo, kakor je bilo prvotno trasirano.

Pogreb preč. g. dekana in župnika Františka Kumra se je včeraj, v petek popoldne vršil v Kranju. Pokopal je č. g. generalni vikar J. Flis ob asistenci mnogobrojnih duhovnikov. Pogreba se je udeležilo tudi gasilno društvo iz Stare Loke korporativno in telovadni odsek Orel iz Stare Loke z zastavo ter Marijina družba z zastavo, kakor tudi mnogo odličnega občinstva iz Kranja in Loke ter od drugih.

Aretacija tržiških tovarniških uradnikov na Laškem. Pred dnevi so napravili trije uradniki, in sicer dva iz tovarne Kozina in eden iz tovarne Mally v Trziču, izlet na triglavsko pogorje. Prekoračili so laško mejo s fotografičnim aparatom. Na Laškem so jih takoj kot vohune aretirali in pridržali v zaporu. Od tam so naznanili aretiranci brzajavno v Trzič, kaka usoda jih je zadel. Gotovo se v kratkem dokaže, da so oni gospodje tovarniški uradniki in ne vohuni.

Vojaške vaje v loški in kranjski okolici se vrše letos meseca septembra, namreč trenske vaje. C. in kr. trenska divizija št. 13 v Zagrebu bo imela svoje letošnje vaje v škofjeloski okolici ter bode nastanjena v Škofji Loki in Žabnici, in sicer v Škofji Loki okoli 35 častnikov, 180 mož in 180 konj, v Žabnici pa okoli 18 častnikov, 120 mož in 100 konj. — C. in kr. trenska divizija št. 3 v Gradu bodi imela vaje v kranjski okolici ter bode prenočevala od 5. do 17. septembra in od 22. do 25. septembra v Kranju s staležem 45 častnikov, 210 mož in 230 konj in v Strazišču s staležem 20 častnikov, 130 mož in 140 konj. V času od 28. avgusta do 9. septembra bode dospelo v Kranj 240 konj in en oddelek vojaštva, ki bode pripravljaj potrebna nastanišča.

— **Odlikovanje.** Prednica usmiljenih sester v Kamniku Filomena Mazi je odlikovan z zlatim zaslužnim križcem.

— **Rudolfovo, Krško, Brežice.** S 1. septembrom t. l. se otvori redna avtomobilna vožnja Rudolfovo — Krško — Brežice. Ta dolgoletna želja Dolenjcev se vendar enkrat izpolni. Glavna zasluga gre našemu dičnemu in marljivemu državnemu poslancu prof. Jarcu, kateremu se podjetje ob enem v najtoplejšo zahvalo priporoča.

— **Strelna ubila cerkvenika.** Bohinjska Bistrica. 20. t. m. popoldne je ubila strelna cerkvenika z Nemškega rova, po domače Gteja, v gozdu »na vresju« nad vasjo. Čuden slučaj je, da je prvega moža njegove žene tudi strelna ubila.

— **Umrli** je na Glincah št. 30 kolesarjem dobro znani Joško Pleško. Pred kratkim je prodal svojo hišo, kakor bi vedel, da je ne bo dolgo potreboval. Izprva se je posvetil mlinarskemu poklicu. Pozneje se je pa z vso vsemu poprijel mehanike ter je kot samouk vsled svoje prebrisanosti v popravil bil kos vsakemu kolesu, motorju, avtomobilu in raznim enakim strojem. V njegovi delavnici je bil pravcati muzej vsakovrstnih delov starih in novih biciklov. Sam je bil prve vrste kolesar. Bil je tudi poseben v verskih nazorih. A proti koncu svojega življenja se je najlepše spravil z Bogom in je prav lepo pripravljen sprejel sv. zakramente. S svojo štedljivostjo in marljivostjo si je prihranil znatno vsoto, katero je volil za dobre namene. Naj počiva v miru!

— **Sirovost želez. delavca.** Dne 20. t. m. so šli želez. delavci v Birčni vasi k zajtrku in grajali nekega Dalmatinca, ki je nosil seboj velik nož. Matej Rajič mu je rekel, da je to znamenje bojazljivosti, ker nosi seboj tak nož za obrambo. Nato plane Dalmatincev z nožem na Rajiča in ga ranil na roki. Ko mu je hotel Rajič uiti, ga je sunil z nožem pa še v hrbet, ga urezal na levem nadlehtu in na glavi. Tako obklanega Rajiča so prepeljali v bolnišnico, Dalmatincev, ki se baje piše Marušič, je pa pobegnil.

— **Sporod poročnih obravnav.** Dne 25. t. m. France Friškovec, posestnika sin iz Mengša zaradi hudočinstva zažiga. — Dne 26. t. m. Franc Kosmač, mlinarski pomočnik v Preserjah zaradi hudočinstva posilne nečistosti in Frančiška Erjavc, gostinja na Vojskem, zaradi hudočinstva detomora. Dne 27. t. m. Jožef Možek, bivši gostilničar, Frančiška Možek, posestnica, oba iz Kamnika pri Ljubljani in Anton Martinjak, zavarovalni agent — vsi trije zaradi hudočinstva goljufije. Dne 30. t. m. J. Sajovic, zasebni uradnik, zaradi hudočinstva poverbe. — Razen teh so na dne 28. in 29. t. m. ter na 1. septembra t. l. določene štiri tiskovne pravde.

— **Zopetna tatvina v kopališču Toplice.** Neznani tat, najbrže kaka prejšnja služinčad, je okradla 16. t. m. uslužbenca. Škoda je velika. Sum leti na neko natakarico.

— **Amerikanski sadovi.** Amerikanski list »Amerikanski Slovenec« poroča, da je v Babertonu slovenski socialist, ki pljuje pri vsaki priložnosti v nabožne podobe in medtem Boga preklinja. Ravno tam je veliko slovenskih hiš in družin, katere se norčujejo javno iz sv. maše in zasmehujejo tiste, ki hodijo v cerkev. Ravno v tem mestu je umrla Slovencu F. Z. hčerka. Oče je šel v župnišče, da se z g. župnikom dogovori za pogreb. Ko gre iz župnišča, ga sreča socialist in zakone in reče: »Kaj pa ti tukaj delaš?« Oče umrlega otroka odgovori, da je bil v župnišči radi pogreba. Socialist nadaljuje: »Ali si h. . . neumen. Pokoplji otroka kar na vrt kakor psa.« — Če bi sodili verske razmere med amerikalnimi Slovenci po tonu, ki odmeva iz večine slovenskih amerikalnih listov, ki k nam dohajajo, bi morali priznati, da so nadvse žalostne.

— **Iz Vevč.** Vodja vevške tovarne Hentschl mora imeti svoje posebno veselje nad tem, da delavcem poleg drugih svojih nasilnosti še — nagaja. Drugod v božjem svetu bi se kaj takega ne moglo dogajati, toda pri nas v Vevčah tovarniški delavci že dva meseca zaman čakajo, kedaj bodo dobili premog, ki so ga že davno plačali. Ravnatelj Hentschl se za to reč prav malo briga. Radi bi ga videli, kako bi njemu bilo pri duši, če bi mu kdo to, kar je njegovega, zadrževal. Kam spadajo ljudje s takimi manirami?

Štajerske novice.

— **Otvoritev mostu v Mariboru.** Danes popoldne se vrši v Mariboru otvoritev in blagoslovljenje novega dravskega mostu. Kot cesarjev zastopnik prisostvuje nadvojvoda Friderik. Mesto je razglasilo, da slovenskih (all-slavish!) zastav ne bo pripustilo in jih s silo odstranilo. Ker mestni urad in politična oblast ne moreta zabraniti

»Živio«-klincev, zato hujska »Marburger Zeitung« proti slovenskemu pozdravu in vzpodbuja nemško fakinažo k nasilstvom. Državno pravdnstvo in okrajno glavarstvo to hujskanje mirnim srcem pripuščata. Če se bo kaj zgodilo, saj bodo itak samo Slovenci krivi! Vendar se je doseglo, da bo na mariborskih tleh nadvojvoda Friderik slišal tudi slovenski pozdrav. Poslanec Pišek ga bo na kolodvoru s samo slovenskimi besedami pozdravil v imenu slovenskega ljudstva mariborske okolice ter ga prosil, da bo blagohoten tolmač vdanosti slovenskega naroda na Najvišjem mestu. Ker je nemška poulična družal do skrajnosti fanatizirana, so se še večeraj varnostne odredbe poostrele.

— **Ogenj.** Slivnica pri Mariboru. Dne 22. avgusta je zgorela v Slivnici hiša in gospodarska poslopje Petra Komarar. Govori se, da so ogenj zanetili otroci. V gospodarskem poslopiju je imel župan g. M. Lesjak veliko neizplačenega ovsa in ima okoli 1000 kron škoda. Zgorel je tudi en voz, naložen z otavo, posestnika Mat. Koren. Požarna bramba iz Orehove vasi je prihitela v četrt uri in rešila, kar je še bilo mogoče.

— **Trbovlje.** S 27. avgustom t. l. je prijavljena redna avtomobilna vožnja Trbovlje kolodvor — Trbovlje. Elegantni avtomobil bode tudi najbolj razvajanemu Trboveljčanu ugajal.

— **Avtozveza Celje—Konjice,** življenska potreba tega do sedaj od vseh modernih prometnih sredstev izključenega kraja, se prične s 1. septembrom t. l. Interesentje naj svoje želje prijavijo zastopniku podjetnika gospodu dr. E. Kalanu, odvetniku v Celju.

Primorske vesti.

— **Socialni tečaj v Pazinu.** V Narodnem domu mesta Pazin se je vršil v dnevih 18., 19. in 20. t. m. socialni tečaj istrske hrvatske mladine. Zborovanj so se udeležili posamezni zastopniki mladinskih društev iz Istre, Hrvatske, Slavonije in Kranjske. Zborovanje je podalo pestro sliko jugoslovanske vzajemnosti. Poleg Istrijane, Slavonca in priprostelega kmeta iz Banovine, v njih slikovitih narodnih nošah, so sedeli prvaki in širitelji prosvete med istrskim narodom, zaostali pa tudi niso hrv. kat. akademiki in bogoslovci. Predavanja, katerih je bilo 15, so bila vseskozi stvarna ter velike važnosti za razvoj mladinskih društev in povzdigo istrskega naroda. Posebno zanimiva pa so bila predavanja: g. prof. Ivan Butković: Prosvetno delo v mladinskih društvih; g. dr. Ante Gržinić: zdravstvo; g. dr. Josip Grašić: Mladinska društva in istrske javne prilike. V tork zvečer je pa imel predavanje tajnik protialkoholne zveze »Sveta vojska« iz Ljubljane, g. L. Puhar, ki je v obširnem in stvarnem govoru pojasnil slab vpliv alkohola s posebnim ozirom na mladino in javno življenje. Tečaj, ki je bil v Pazinu prvi te vrste, se je slovesno zaključil 20. t. m. zvečer. Mladenci so odhajali polni navdušenja za novo plodonosno delo na hrvatsko-katoliškem programu med istrskim narodom. Veliko se jih je napotilo preko Učke gore in Opatije na katoliški shod v Ljubljano.

— **Cesarjev rojstni dan v Trstu.** Kot vestni časnikarji navedemo naknadno še častno dejstvo, da se je na predvečer cesarjevega rojstnega dne pri svečani razsvetljavi v mestu zlasti odlikoval praporščak bosensko-hercegovskega polka št. 4, Siml Ivan, ki je z »junaki« prve stotnije omenjenega polka čarobno razsvetlil ves grad, kjer je nastanjena omenjena stotinja. V posebno zadoščenje pri tem velikem trudu mu je pač lahko objektivno priznati Tržačanov, da tako lepe razsvetljave na gradu v Trstu pač še ni bilo. Zato naj ne bi izostala prihodnja leta.

— **Železniška nesreča na Opčinah.** Na kolodvoru na Opčinah se je zgodila v petek predpoldne znatna železniška nesreča. Ko je prihajal malo pred deveto uro tržaški brzovlak na kolodvor, je smuknila pred vlak 56 let stara Ana Guštinova iz Repentabra in je hotela še v zadnjem trenutku preko proge. Strojvodja, ki je videl situacijo, je stroj takoj zavril in tako so kolesa ženske le nekoliko zmečkala in jo slednjič vrgla na rob proge. Hipno zavrtje stroja pa je povzročilo, da so vagoni silno trčili drug ob drugega in to je imelo nepričakovano posledico: Vsa stekla na vozovih so se strla, potniki so popadali križem, na nje pa je začela leteti s polic prtljaga. Bilo je več lahko ranjenih; dva težko ranjena potnika in smrtonesno poškodovano Guštinovo so spravili v bolnišnico v Trst.

— **Vinorejski kongres.** Drugo leto se bo vršil v Gorici IX. vinorejski kongres, ki ga priredi ravnateljstvo vinorejske družbe avstrijske.

— **Stavka delavk.** Delavke v svilopredilnici v Zdravščini stavkajo od srede popoldne radi premale plače; v

četrti jutro pa so se vse javile pri oblasti in so zahtevale svoje delavske knjižice in plačo, ki jim gre.

— **Dr. Clermont v Pulju.** V petek je prispel v Trst sloviti dunajski kirurg dr. Clermont, katerega ime je postalo znano širom Evrope zaradi njegovih uspehov pri avstrijskem rdečem križu v balkanski vojni. Dr. Clermont je takoj odpotoval s torpedovko v Pulj, kjer bo nadzoroval zdravljenje viceadmirala Lanjusa in vojakov, ki so bili ranjeni pri nesrečnem strelu iz topa.

— **Zgodbe dveh dezertirjev.** S parnikom »Szapary« sta prispela v Trst dva češka dezertirja, ki sta bila pobegnila iz Bosne v Črnogoro, se nato udeležila vojne v Albaniji, potem pa se napotila preko morja v Italijo. V deželi oranž in citron pa jima je šlo tako slabo, da sta šla sama h konzulu, da bi ju poslal domov.

— **V dobi polomov.** Po Gorici se govori, da misli vlada razpustiti občinski svet. Pravijo tudi, da že čaka tozadevni odlok na podpis. Za slučaj, da bi bil občinski svet res razpuščen, bodo poverjeni vsi posli do novih volitev sedanjemu županu Bombigu.

— **Okraden sodnik.** Pretekli teden se je mudil v Trstu okrajni sodnik dr. Hektor Franceselini iz Gorice. Hodil je po mestu, pri Sv. Jakobu pa je skočil v tramvajski voz, da se popelje k Sv. Soboti. V vozu je bilo nekaj mladeničev, ki so se vedli sumljivo in sodnik je začel pazno gledati, koga se lotijo, da ga okradejo. Gleda in gleda in ko slednjič potiplje za svoj žep — denarnice z blizu 200 kron ni bilo več.

— **Ozkočrtne železnice v Dalmaciji.** Mestna občina splitska je dobila od ministrstva za železnice novo dovoljenje za dobo enega leta, da sme opravljati vsa predela, ki so potrebna za gradnjo ozkočrtne električne železnice iz Splita v Solin.

— **Odlikovanje policijskega stražnika.** Na cesarjev rojstni dan je bil v Trstu odlikovan s srebrnim križcem za zasluge policijski stražnik Matevž Krastič, ki je bil dne 4. februarja rešil iz velikega kanala potapljačega se moža. Krastič je bil skočil v vodo v vsej svoji opravi, vsled česar je bila rešitev tem nevarnejša.

— **Samoumor nezakonske matere.** V Kanfanaru se je utopila v vodnjaku 27 let stara Ivanka Parfant, ki je doma nekje od Celja na Štajerskem. Nesrečna ženska je skočila v vodnjak; zapustil jo je fant, s katerim je imela že tri otroke.

— **Drznost dveh lopovov.** V sredo popoldne sta doživela trgovca z lesom Bolf na Reki in njegov uradnik lepo presenečenje. Ko sta bila namreč vstopila v pisarno, sta ju sprejela dva lopova z nabitima samokresoma, katere sta jima molila pod nos. Streljala pa vendar nista, ker sta smatrala, da je umestnejše — pobegniti. Zadržavati ne-ljubih gostov nikdo ni upal in sedaj ju išče žandarmerija.

Ljubljanske novice.

— **Iz Prevoz rezervistov.** Včeraj dopoldne ob tri četrt na 8. uro so se pripeljali na tukajšnji južni kolodvor rezervisti iz Dalmacije. Bili so Čehi in Slovaki. Na kolodvoru jih je pričakovalo pod poveljstvom g. Mihaliča veteransko društvo z godbo in zastavo. Pri sprejemu sta bila navzoča tudi g. grof Chorinski in divizionar Kuzmanek ter mnogo občinstva. Vojaki so imeli eno uro odmora za zajutrek na vrtu kolodvorske restavracije. Vojaška in veteranska godba sta igrali med zajuterkom. Vojaki so bili skoro sami Slovani — Čehi in Slovaki ter so živahno aklamirali »Prodano nevesto«, ki jo je igrala vojaška godba.

— **Transport rezervistov.** Dne 25. avgusta ob 9. uri 10 minut zvečer se pripelje na južni kolodvor 1191 mož z 9 častniki pešpolkov št. 8, 42 in 67. Odpeljejo se naprej ob 10. uri. Popoldne istega dne ob 4. uri 45 minut pride na južni kolodvor 458 mož z 5 častniki in odidejo ob 5. uri 10 minut naprej.

— **Duhovnih vaj v kn.-šk. zavodu sv. Stanislava,** ki jih je vodil P. Viktor Kolb S. J. od 18. do 20. avgusta, se je udeleževalo 116 duhovnikov ljubljanske škofije, med njimi mil gosp. škof J. Stariha.

— **Duhovne vaje za učiteljske** se začne dne 31. avgusta v cerkvi pri Uršulinkah. Govori sloviti govornik P. Hartinger.

— **Smrtna kosa.** Včeraj zjutraj je umrl trgovec Franc Babič na Dolenjski cesti, star 45 let. Za glavnega dediča je postavil šolsko Družbo sv. Cirila in Metoda, ki dobi hišo št. 44 na Dolenjski cesti, vredno nad 100.000 K. Strankam v hiši je izgovoril eno leto brezplačno stanovanje, svojim poslom je volil 1000 K. po 1000 K. dobi tudi ne-

kaj njegovih prijateljev. Izmed ostalih volil je omeniti, da dobi Sokol II. 500 K, »Glasbena Matica« 500 K, trgovsko društvo »Merkur« 500 K, Salezijanci 500 K. Ostalo njegovo premoženje je razdeljeno med sorodnike. Pokojnika prepeljejo jutri ob 1. uri z Dolenjske ceste št. 2 v rojstni kraj Kranj, kjer bo pokopan.

— **Ij Umrli** so v Ljubljani: Marija Resman, vdova železniškega vratarja, 68 let, — Tomaž Zmrzlikar, delavec hiralet, 71 let. — Ivana Sodnikar, delavčeva žena, 26 let.

— **Ij Umrli** je dne 22. avgusta poduradnik južne železnice Matija Kukovec, star 77 let.

— **Ij Umrli** je danes v 63. letu svojih starosti g. Marija Jekovec, vdova po rajnem g. Andreju Jekovcu, učitelju v Kamnigori. Pogreb bo v ponedeljek.

Zadnje vesti.

TURKI PRI KIRDŽALIJU.

— **Sofija,** 23. avgusta. (Uradno.) Iz Sofije poroča, da po turške čete vdrle v Kirdžali na bulgarsko zemljo. Prebivalstvo beži. Vlada je poslala vsem velelastem protest.

GIBANJE TURŠKIH ČET.

— **Kolin,** 23. avgusta. »Kölnische Zeitung« poroča, da plovejo nad Hermanit turški aeroplani. Pri Svilenu se zbira izredno veliko turških čet.

BULGARIJA IZGUBI ODRIN.

— **Pariz,** 23. avgusta. »Petit Parisien« poroča, da je že odločeno, da Bulgarija Odrin izgubi, dobi pa koncesije moralnega in formelnega značaja. — »Matin« poroča, da se vrše med ruskim poslanikom Giersom iz Carigrada in berlinskim turškim poslanikom Osmanom Nizami pašo pogajanja glede kompenzacij za Odrin. Bulgarija zahteva Lozengrad (Kirkilisse) in porušitev odrinskih trdnjav. Pogajanja bodo najbrže vsak čas končana.

LONDONSKA KONFERENCA SE NE SKLIČE VEČ.

— **Peterburg,** 23. avgusta. Tu trdijo, da se londonska poslaniška konferenca ne skliče več. Vprašanje Egejskih otokov se reši direktnim potom med kabineti samimi.

INTERESANTNE IZJAVE RUSKEGA POSLANIKA.

— **Rim,** 23. avgusta. Ruski poslanik Krupenski je izjavil glede balkanskega vprašanja (glej »Balkanski dogodki«) tudi sledeče: Naj Odrin dobi Turčija ali naj ga obdrži Bulgarija, na Balkanu se vrši sedaj šele prvi akt tragedije. Morebiti ni spor med Turčijo in Bulgarijo tako opasen kakor je opasen položaj med Bulgarijo in Grčijo zaradi Kavale. Ta spor utegne zadobiti kdaj velike dimenzije. Kar se tiče Bulgarije same, se je pretiravalo, pripisujoč ji pred vojsko neizmerno moč, pretirava se pa tudi zdaj, ko se jo smatra za propalo. Bulgarija rodi veliko otrok. Ljudstvo se bo kmalu zopet povzdignilo in Bulgarija ima gotovo veliko prihodnost. Bukareški mir bo zazdal situacijo utrdil. Glede grozovitosti utegne biti nekaj res, gre se pa za ekscese soldateske brez vrednosti oblasti. Rusija bo nastopala mirno, a odločno.

BULGARSKI DEMENTI.

— **Sofija,** 23. avgusta. Bulgarska telegrafska agencija izjavlja, da je poročilo ruskega funkcionarja glede bulgarskih grozovitosti objavljeno v »Daily Telegraphu« popolnoma izmišljeno in ima tendenco, Bulgarijo pred Evropo zopet kompromitirati.

POSLANIKI NA DOPUSTU.

— **Belgrad,** 23. avgusta. Avstrijski poslanik Ugron in ruski poslanik Hartwig zapustita Belgrad in gresta na dopust.

FIČEV V KARLOVIH VARIH.

— **Karlove vari,** 23. avgusta. Šef bulgarskega generalnega štaba Fičev pride te dni semkaj se zdraviti.

STANJE BARONA SKERLECZA.

— **Zagreb,** 23. avgusta. Stanje kraljevega komisarja je po operaciji postajalo resno. Temperatura se je naglo dvignila do 40 stopinj. Zdaj pa je zopet padla na 38,2 stop. in je bolniku boljše. Proces vnetja se ni razširil. Splošno stanje je zdaj povoljno in ni nobene opasnosti.

PRESTOLONASLEDNIK PROTI SKLEPU ČEŠKE AKADEMIE.

— **Praga,** 23. avgusta. Češka akademija znanosti je imenovala ravnatelja arheološkega inštituta v Peterburgu profesorja Uspenskega za člana. Prestolonaslednik je kot protektor akademije ta sklep sistiral. Opaža se, da je prestolonaslednik svoj ukrep motiviral v nemškem jeziku, dasi je češčine zmožen.

ŠPANSKI V AFRIKI.

— **Madrid,** 23. avgusta. Rajsuli bo v kratkem izvršil generalni naskok na Tetuan.

Ljubljanskim trgovcem!

Deželna vlada je dovolila, da smejo biti jutri, 24. avgusta, odprte trgovine od 7. ure zjutraj do 3. ure popoldne, kramarji na Vodnikovem in Pogačarjevem trgu in prodajalci sadja pa smejo od 7. ure zjutraj do 12. ure popoldne in od 3. ure popoldne do 6. ure zvečer.

Razne stvari.

Novice iz Amerike. Dne 1. avgusta t. l. je v tovarni Pittsburg Valve Fetting Co. v Babertonu pri delu ubilo rojaka Alojzija Kazin. Pokojni mladenič je doma iz vasi Staje, fara Ig pri Ljubljani. V Ameriki zapušča enega brata, nekje v državi Illinois, v stari domovina zapušča očeta, mater in tri brate. Alojzij Kazin je bil v Ameriki komaj eno leto. Kazin je bil dober fant. Ne dolgo tega je rekel: »Meni se v Babertonu prav dopade, samo to mi je hudo, da po nekaterih slovenskih hišah tako Boga tajijo in duhovščino preklinjajo.« — V Clevelandu so dne 30. julija spremili k zadnjemu počitku Jožefino Kaušek, soprogo Avgusta Kauška, ki jo je ubila sestra. Kaušek in njena sosedica sta pobirali perilo pred pretečo nevihto. Perilo je viselo na žici, katera je bila privezana na veliko hrastovo drevo. Naenkrat tresči v drevo, žico in po žici v ženski, da sta se obe mrtvi zgrudili na tla.

Živali, ki žro mrhovino, so imele lani in letos zopet enkrat obilo pojedino na Balkanu. Listi poročajo, da so se krokarji, vrane in drugi mrhovinarji med pticami iz Avstro-Ogrske in Rumunije v velikih jatah selili na Balkan, kjer se niso mastili samo na mrtvih živalih, marveč tudi na napol pokopanih in nepokopanih mrličih. Tudi volkovi so se v mnogo večjem številu pojavili nego sicer.

Bogata ogrska svatba. Zadnja leta se v časopisju v pasjih dneh redno pojavlja glasovita ogrska svatba, na kateri se pojedjo in popijejo nezasišane količine jedil in pijač. Tako tudi letos poročajo peštanski listi o neki taki svatbi v Kossuthfalvi. Tu se je ženil z Ilono Tipold — najlepšim dekletom svojega kraja — kamnosek Virag v Topolyi. Na svatbo je bilo povabljeni 370 družin, ki so pojedle: 2 vola, 5 prašičev, 200 rac in gosi, zaboj jajc in dva met. stota moke; vse to so zalili z 1200 litri vina, 500 litri piva in 250 litri črne kave.

Organistovski rekord. Slavni angleški organist Gatty Sellars se je ravnokar vrnil iz Amerike v domovino. Na svojem gostovanju v Združenih državah je prepotoval 75.000 angl. milj in igral 500krat na 465 orglah. V Winnipegu je igral pri 40 stop. pod ničlo, v Texasu pa pri vročini 110 stop. v senci.

Bivši gluhonemec — junaški tenor. V New Yorku se izobrazuje za pevski poklic mlad mož, ki ima prekrasen tenor in mu prerokujejo najlepšo bodočnost. Največja zanimivost je pa zgodba njegovega življenja. Do svojega drugega leta se je popolnoma normalno razvijal; tedaj pa je padel z mize in od sedhob je bil gluhonemec. Vsa zdravniška umetnost mu ni mogla pomagati. Stariši so ga dali v gluhonemnico. Tu je z 12 leti nevarno obolel in v hudi vročici so mu prihajali iz ust govori podobni glasovi. Zdravniki so ga nato začeli energično zdraviti in tekom enega leta se je deček zopet naučil govoriti. Nato se je začel nenavadno zanimati za glasbo in ko se je razvil v mladeniča, se je pokazalo, da ima prekrasen tenor. Sedaj se pripravlja za opernega pevca.

Odlikovan pes. V mestecu Dudley na Angleškem je ponoči v neki hiši začelo goreti. Ljudje so vsi trdno spali in nihče ni vedel za nevarnost, ki jim je pretela. V veži je spal majhen gospodarjev psiček »Nell«; ko je zavohal dim, je začel lajati, a nihče se ni zmešnil za to. Psiček je nato še obupneje lajal in nemirno dirjal po stopnicah gor in dol, tako da se je končno gospodarju le čudno zdelo ter je odprl vrata. Nasproti mu je butil gost dim, bil je zadnji čas. Rešili so se vsi stanovalci in ogenj so lokalizirali. Psičku rešitelju so pa sedaj podelili bronasto svetinjo, ki jo je ustanovilo društvo »Canine Society« za rešitev iz nevarnosti požara.

»Deutsche Wacht« in grozodejstva na Balkanu. Obskurno celjsko glasilo odurnega spodnještajerskega nemškutarstva piše z ozirom na neko sifijsko poročilo o grozovitostih na Balkanu v praški »Union«, da je sedaj enkrat za vselej pribito, da je krvoločnost bistven del slovanskega narodnega značaja in da nečloveška surovost in pristno barbarstvo ni doma med Turki, marveč med takozvanimi »osvobodilci«

Balkana, t. j. med Jugoslavlani. Sicer vedo ravno sifijske vesti mnogo povedati tudi o grških grozovitostih in bi torej »Wachtin« očitke moral veljati tudi Grkom, ki so Nemcem drugače jako pri srcu, kar se je posebno očitno pokazalo ravno ob sklepanju bukareškega miru. Dalje bi »Wacht« morala vedeti, da je doslej na Balkanu neomejeno vladala turška šola in zato Balkana v kulturnem oziru tudi nihče ni prišteval k Evropi. Sicer je pa za list »Wachtin« kakovosti škoda vsake resne besede. Samo na to-le bi jo opozorili: Pretežni del spodnještajerskega »nemštva« tvorijo slovenski, t. j. jugoslovanski odpadniški življi, krvni bratje balkanskih Slovanov. Kako da visokokulturno nemštvo trpi te po naravi krvoločne in barbarske življe v svoji sredi, da, še več: kako da si nemštvo na vse kriplje prizadeva, da čim največ Slovencev spravlj pod svoj klobuk? Naj nam »Deutsche Wacht« to nesoglasje pojasni.

Dobiti pravo pot, je največja važnost v življenju. Le zato se mnogi ljudje obupno vojskujejo zoper kronično zaprtje, ker se ne poslužujejo pravega sredstva. Iz zdravniških zapiskov splošne bolnišnice v Bambergu povzamemo, da so se dosegli z naravno Franc Jožefovo grenčico mnogokrat tudi v takih slučajih hitri in sigurni uspehi, kjer so že vsa druga odvajalna sredstva odpovedala. — Splošno znana Franc Jožefova voda se čisto naravno neposredno iz budimskega Franc Jožefovega vrelca zajema in v še nerabljenih steklenicah napolni ter se za mal denar kupi v lekarnah, drogerijah in prodajalnah rudninskih voda.

Napredovanje katolicizma v protestantovskih deželah v zadnjih sto letih.

Freiburška »Liberte« je nedavno priobčila zanimiv članek o napredovanju katolicizma v protestantovskih deželah v zadnjih 100 letih. Iz članka posnamemo te-le podatke:

V Švici je število katoličanov naraslo od 970.000 v l. 1850. na 1.590.000 v današnjih dneh.

Na Nemškem je bilo leta 1800. komaj 10 milijonov katoličanov, leta 1904. so jih pa našli že 20.321.441. V vseh delih nemške države so nastale nove katoliške cerkve in župnije, posebno še v velikih mestih. V Berlinu so se v zadnjih letih zelo pomnožile. Najlepši dokaz o napredovanju katoličanov na vseh poljih in v vseh stanovitih pa podajajo vsakoletni nemški katoliški shodi.

Na Holandskem je bilo leta 1800. samo 300.000 katoličanov, ki niso imeli nobenega škofa in le malo duhovnikov. Leta 1907. so pa našli že 1.822.000 katoličanov s 3758 duhovniki, enim nadškofom, štirimi škofi in 18.825 redovnimi osebami. Leta 1904. so imeli katoličani v holandski vladi (8 ministrov) 3 ministre, 25 poslancev in 18 senatorjev. Imeli so dalje 42 katoliških dnevnikov in tednikov in 43 drugih časopisov.

V severnih deželah, to je na Danskem, Švedskem in Norveškem ni bilo leta 1800. skoraj nobenega katoličana. Sedaj je na Danskem 2940 katoličanov, ki se vsako leto pomnože s 30 do 40 konvertiti. Iz zadnjega časa je omeniti pesnika Jørgensena in grofa Holsteina, ki sta oba prestopila v katoliško cerkev. Na Švedskem je 2800 in na Norveškem 2500 katoličanov; vsako leto je krog 100 novih spreobrnjenj v katoliško cerkev.

Na Angleškem — brez Irske, ki je malone popolnoma katoliška — so katoličani od leta 1800.—1907. od 120.0000 narasli na 2.180.000. Imajo 21 škofov, 4166 duhovnikov in 2071 cerkva. Največ spreobrnjenjencev h katoličanstvu daje anglikanska duhovščina in inteligenca, kar je gotovo zelo značilno. Od l. 1899. je prestopilo v katoličanstvo nad 417 državnih poslancev, 205 mornariških častnikov, 162 pisateljev, 129 pravnikov, 60 doktorjev medicine in 66 plemičev. Skupaj z Irco je sedaj v londonski spodnji zbornici 82 katoliških poslancev, v zgornji zbornici 41 katoličanov in pa 20 kronskih svetovalcev. V zadnjih 66 letih je bilo na leto povprečno po 10.000 spreobrnjenj.

Naravnost čudovito je katoličanstvo napredovalo v Avstraliji in severoameriški Združenih državah. Katoličani se torej lahko tolažimo, da so vsi odpadci v katoliških deželah obilo odtehtani po spreobrnitvah v protestantovskih deželah, in to ne samo po številu, marveč tudi po notranji vrednosti.

Cerkveni vestnik.

Romarski vlak na Sv. Višarje. Slov. katol. izobraževalno društvo v Senčurju pri Kranju priredi dne 2. septembra

t. l. na Sv. Višarje romarski vlak, ki bo vozil iz Kranja in bo sprejemal romarje na vseh postajah do Jesenic. Iz Kranja bo vlak odhajal točno ob devetih dopoldne, iz Sv. Jošta ob 9. uri 12 minut, iz Podnarta—Krope ob 9. uri 23 minut, iz Otoč ob 9. uri 29 minut, iz Radovljice ob 9. uri 42 minut, iz Lesc ob 9. uri 57 minut. Na Trbiž pride ob 11. uri 23 minut. Vlak odhaja nazaj drugi dan, v sredo, dne 3. septembra, ob 12. uri 58 minut in pride v Kranj ob 3. uri 21 minut. Cena vožnje za III. razred za semintja je od Kranja in Sv. Jošta 3 K 20 vin., iz Podnarta in Otoč 2 K 90 vin., od Radovljice in Lesc 2 K 50 vin. Vožnja vlaka je od Kranja 2 K 40 vin. ceneje, kakor pri navadnem vlaku. Udeleženci iz bolj oddaljenih krajev lahko pošljejo denar po pošti na Izobraževalno društvo v Senčurju in potem dobe listke v vlaku proti postnemu nakazu od poslanega denarja. Karte se ne bodo pošiljale okrog. Bliznji romarji pa dobe vozne listke pri Jož. Kristanu, p. d. Ivanu v Srednji Vasi in v Senčurju v kapelaniji. Zadnji čas za zglasitev je do 28. avgusta t. l.

„Slovenska Straža“.

Slomškov dar po 20 K:

221. Po g. Ant. Šarviciju v Podravljah, nabrano na novi maši č. g. Cirila Kandut na Brnci dne 20. julija 1913, po gđ. Mici Sadošek in Lenki Sadjak, 20 K. — 222. Nabrali duhovniki ob desetletnici pri Sv. Duhu ob Bohinjskem jezru, 22 K. — 223. Po g. V. Aljančiču, bogosl., Kovor, nabrano na novi maši č. g. Janeza Černilec v Naklem pri Kranju, 25 K 10 vin. — 224. Nabrala na novi maši č. g. Maleja, družica gđ. Micika Malejeva in g. Miloš Carf, Konobec, p. Šmihel pri Pliberku, 26 K. — 225. Darovali č. gg.: Dr. Jos. Ličan, prof. bog., Anton Grbec, župnik, Henrik Peterneš, župnik, Val. Knaps, vikar, Fr. Franke, vikar, Iv. Košir, kurat in Henrik Črnič, vikar, ob priliki 15 letnice svojega mašništva v Oseku dne 30. julija 1913, nadalje so še prispevali č. g.: Iv. Murovec, dekan, Ig. Leban, župnik in B. Grča, župnik, 27 K. — 226. Nabral gosp. Jos. Mirt, bogoslovec v Celju, na primiciji č. g. J. Vrečka pri Sv. Jožefu pri velju, 20 K. — 227. Nabral č. g. Janko Baznik, kaplan, Sv. Barbara v Haložah, na godovanju pri č. g. župniku Ognjeslavu Škamlec v Leskovcu, 20 K. — 228. Duhovniki pliberške dekanije, zbrani na pastoralni konferenci, 30 K.

Dar hranilnic in posojilnic.

19. Hranilnica in posojilnica Trnovo, Notranjsko, 10 K. — Hranilnica in posojilnica Škocijan pri Mokronogu, 10 K. — 21. Hranilnica in posojilnica v Žužemberku, 20 K.

Županstvi za »Slovensko Stražo«:

20. Županstvo na Vrhniki, 20 K. — 21. Županstvo Kot, 10 K.

Nadalje so darovali kot Slomškov dar:

Po g. Antonu Fanedl, organistu v Vurbergu pri Ptuj, nabral na gostiji Jakoba Loko, 3 K 50 vin. — Po g. Jos. Zajc v Gaberkih—Šoštanj, nabrano pri veseli gostiji za združbeno lastovico, 10 K. — Janez Pečolar, čevljar v Topolšici, Štajersko, 4 K. — Anton Kocbek, župnik, Sv. Križ pri Mariboru, 5 K. — Franc Tertinek, žel. pristav, Ljubljana, 1 K. — Nabrano po g. Milošu Čarf, Konobec, za samospjev č. g. župnika Vintarja, 10 K. — Pri licitaciji dveh kurjih kremljev, nabral g. Miloš Čarf, 5 K 10 vin. — Slov. kat. nar. dijaštvo namesto venca na grob tovarišici Zorki Jegličevi, 13 K. — Rado Zerjav, c. kr. orožn. stražmojster, Zagradec—Fužine, 4 K. — Mihael Tavčar, oskrbnik, Bled, povodom svojega 25-letnega glasbožbovanja, 5 K. — G. Pavlina Vodovnik, Stari trg pri Slov. gradu, nabrala na lepi nedelji pri Sv. Urbanu, 6 K. — Po podružnici v Komendi, nabrali svatje na novi maši č. g. J. Buranko v Komendi, 10 K. — Anton Kolar, župnik, St. Ilj pri Velenju, 10 K. — J. Nagelschmied, Pliberk, za izgubljeno stavo, 2 K. — Jan. Smrekar, katehet v

Ljubljani, 3 K. — Po g. Ant. Seljak v Idriji, nabrano na svatbi g. Kristjana Vidmarja, 4 K 30 vin.

Prispevek podružnic:

Podružnica Hajdin pri Ptuj, 27 K 50 vin. — Podružnica v Kamniku, 200 kron. — Podružnica Sv. Križ pri Mariboru, 99 K 20 vin.

Iz nabiralnikov:

Iz nabiralnika podružnice v Celju, 5 K. — Iz nabiralnika g. J. Dimnika, Za log, 1 K 80 vin.

Gospodstvo.

g Semenja za ječmen. Dne 28. avgusta 1913 bo v Miškolcu XVI. deželni semenja za ječmen. Razglas in izpisek iz sejmskega poslovnega reda je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

Modely 1913

7/20 HP 13/30 HP
16/40 HP

Automobily

Laurin & Klement

akc. družba,

Tovarna v Mladí Boleslavi.

Naročila sprejema:

A. PARZER-MÜHLBACHER, Imperialgarage, Graz, Pestalozzistrasse 37.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 23. avgusta 1913.

Pšenica za oktober 1913	11'64
Pšenica za april 1914.	12'08
Rž za oktober 1913	8'96
Oves za oktober 1913	8'35
Koruza za avgust 1913	8'23
Koruza za maj 1914	7'59

Ravnateljstvo trgovskega bolniškega društva v Ljubljani javlja tužno vest, da je njegov mnogoletni redni član, gospod

Fran Babič

trgovec, gostilničar in posestnik

danes ob 5. uri zjutraj, previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se vrši v nedeljo dne 24. avgusta ob 1. uri popoldne iz hiše žalosti, Dolenjska cesta št. 2. Dragoga pokojnika priporočamo v blag spomin.

Ljubljana, 22. avgusta 1913.

Sprejmeta se tako

2522

dva krojaška pomočnika

v delo. Eden naj je zmožen finega velikega dela, drugi pa poleg velikega dela tudi angleškega damskega krojaštva. Ponudbe ali vprašanja na upravo »Slovenca« pod števil. 2522. (Znamka za odgovor!)

Na vse prijatelje

dobre kave!

Ste pokusili kavo z kavinim prídátkom : Franck? Dobite na mizo čvrstejši ter barvovitejši zvrotek. — : Franck: iz zagrebske tovarne je le pravi z kavinim mlinčkom.

Književnost.

Mahníč, **Več lučí!** Iz »Rimskega katoličana« izbrani spisi. Uredil dr. A. Ušeničnik. Cena 3 K, vezano 4 K 40 vin.

Vsakemu je znan veliki pomen, ki ga zavzema dr. Mahnič v kulturni zgodovini našega naroda. On je veliki glasnik katoliških načel, ki so jasno obrazložena v navedeni knjigi. Naj torej ta knjiga načel širi luč jasnega spoznanja in plameneče ljubezni ter dá pravo podlago blaginji našega naroda. Dobi se v »Katoliški Bukvarni«.

Ušeničnik, **Sociologija**. Cena 8 K 50 vin., vez. 10 K 80 vin. »Katoliška Bukvarna«.

Ta knjiga lahko služi za vzor učenemu svetu vseh slovanskih narodov. Pisatelj je z njo ustvaril delo, ki bi mu vsi drugi kulturni narodi odkazali eno najčastnejših mest v svojem slovstvu. Ušeničnikova sociologija nudi veliko več kakor druga podobna dela, posega globlje in je tudi znatno bolj logično sestavljena.

Lampe, **Tretji slovenski katoliški shod v Ljubljani**. Dne 26., 27., 28. avgusta 1906. Govori, povesi in sklepi. 2 K 80 vin. »Katoliška Bukvarna«.

Kdor hoče natanko zasledovati razvitek katoliške misli, maj si nabavi to knjigo.

Robida-Koch, **Ljubljana**. Kažipot za glavno mesto Kranjske s petbarvnim načrtom. Cena 1 K 20 vin. »Katoliška Bukvarna«.

Kažipot po Ljubljani bo vsakemu tujcu, ki si želi ogledati mesto in njegove stavbe in zgodovinske znamenitosti, kar najbolje služil; dobi se tudi v neškem jeziku za isto ceno.

Načrt **Ljubljane**. 1:10.000 v dveh barvah. Cena 30 vin. Isti v petih barvah 50 vin. »Katoliška Bukvarna«.

Načrt je najpreciznejše izvršen in jasno predočuje sliko celega mesta in bližnje okolice.

Finžgar, **Pod svobodnim solncem**. Povest davnih dedov. »Katoliška Bukvarna«. Prva knjiga 3 K, vez. 4 K. Druga knjiga 3 K 80 vin., vez. 4 K 80 v.

To je najlepše slovensko leposlovno delo, polno narodnega ponosa in nacionalne zavesti. Finžgar nam v njem v mojstrskih barvah slika vzhajajočo moč slovanskega rodu v času, ko so Slovani pravkar prišli v Evropo in začeli zasedati Balkanski polotok.

Oddelek učil za šolo, obrt in splošno izobrazbo našega ljudstva.

V III. nadstropju novega poslopja Tiskovnega društva vzdržava »Katoliška Bukvarna« razstavno dvorano, v kateri so vsakemu na ogled razobešeni razni predmeti, ki se rabijo pri pouku v šoli ali v obrtu, posebno pa pri raznih predavanjih, ki stremijo za socialno izobrazbo našega ljudstva.

Razstavna dvorana je razdeljena v glavnem v dva dela: Zemljepisno-zgodovinski in pa prirodopisni - prirodoslovni oddelek. Odprta je vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 7. ure popoldne. Vstop je vsakemu dovoljen; radevolje se razkažejo razne zanimivosti in to brez vsake obveznosti. Poleg vsestransko spopolnjene zaloge učil za nižje in višje razrede ljudskih šol nudi ta oddelek veliko zalogo predmetov, ki služijo za splošno ljudsko izobrazbo in so velikega pomena v našem socialnem življenju.

To so razne tabele kmetijstvu koristnih in škodljivih živali, kakor sesalci, ptice, reptilije, koristne in škodljive žuželke itd. Ravno tako so zanimive tabele različnega sadja in pa kmetijske tabele domačih živali v raznih pasmah.

Zgodovinski oddelek nam predstavlja razvoj Avstrije, razne boje, avstrijske junake in druge za Avstrijo služne moše. Zemljepisni oddelek nam kaže poleg navadnih zemljevidov slike iz vseh delov sveta. Praga, Dunaj, Trst, Carigrad, New York, ameriški pragozd itd. Vse to se vrsti pred očmi gledalca.

Za razna predavanja so posebno znamenite protialkoholne slike. Predstavljajo nam srečno in zadovoljno življenje pridnega gospodarja in globoko bedo in pogibelj pijanca. Dalje prva pomoč pri raznih nezgodah, znaki raznih bolezni itd.

Poleg tega je še nebroj drugih tabel, ki jih na tem omenjenem prostoru ne moremo našteti in si jih mora vsakdo sam ogledati. — Katalog učil, ki obsega tudi tozadevne predmete, je brezplačno na razpolago v »Katoliški Bukvarni«.

Kupujte le vžigalice: V korist obmeinim Slovincem!

2 bencin-motorja

dobro ohranjena, eden za 15 konjskih sil in eden za 8 konjskih sil močan, sta po jako nizki ceni na prodaj. Motorja se vidita v obratu. Naslov se izve pri upravnistvu »Slovenca« pod št. 2521. (Znamka za odgovor!) 2521

MATTONIJEV GIESSSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

najboljša dijetična in osvežujoča pijača

preizkušena pri želodčnih in črevesnih ka-
tarlih, obilnih in mehurnih boleznih, katero
priporočajo največjavnejši zdravniki kot bistveno

podpiralno sredstvo

pri karlovovarijskem in drugih kopeliških zdrav-
ljenjih in kot poznejše zdravilo po kopeljih
24 38 in trajno porabo. I. (VI.)

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**,
železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoni in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jstvinami
in vinom.

Zaloge pri Mihael Kasner-u, Peter Lass-
niku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 11

Zahtevajte zastoni pošiljatev vzorcev

cefirja, blaga za postelje, flanele, barhenta, in-
leta, grizeta, damast-gradla, belega blaga, brisač,
žepnih robcev, kakor tudi platna in bombaže-
vine ter vsakovrstnega blaga, ki ga razpošilja
po čudovito nizkih cenah **tkalnica**

Henrik Goldschmied, Bistra 118
pri Novem Mestu ob Meti, Češko.

40 metrov ostankov lepo sortiranih, flanele,
barhenta, modrotiska, kanava itd. prima kakovo-
sti, 16 K. Ravno isti ostanki najlepše kakovosti
20 K. — Od ostankov se ne pošiljajo vzorci.

Dijaka

srednje šole, prve-
ga ali drugega raz-
reda sprejme na
stanovanje in hrano kot tovariša
k lastnemu sinu. — Naslov pove
uprava lista pod številko: „2437“.
(Znamka za odgovor!)

Učenec

ki ima veselje do trgovine, in je
vešč tudi nemškega jezika, iz
dobre hiše se takoj sprejme v
večji trgovini na deželi. Naslov
pove uprava »Slovenca« pod
št. 2524. (Znamka za odgovor.)

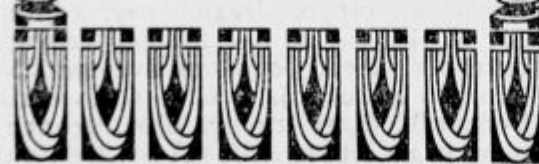
Dr. Ivan Hubad

okrožni zdravnik in zobozdravnik

v Škofji Loki

odpoluje od 1. septembra

do 12. septembra.

Absolutno zajamčeno, pristno

vino

Kmetijsko društvo v Vipavi oddaja
vsled priporočila knezoškofijskega or-
dinarijata pristna bela mašina in na-
mizna vina letnika 1912 po 56 do 60 K
za hektoliter, postavljeno na kolodvor
v Ajdovščino. — Sortirano vino

— **rizling** —

je po 65 K. — Manj kot 56 litrov se ne
odpošilja. — Kleti nadzoruje vipavski
dekan.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Preklic.

Podpisana preklicuje vse psovke proti Fran-
čiški Dolinar iz Dravelj št. 13.

Dravljje, 23. avgusta 1913.

2542

Jož. Škof.

Pavel Jančar.

DEKLE

Išče službo kot hišna ter zna tudi
šivati. Ponudbe na upravo tega lista
pod „Hišna“ št. 2543. 2543

Sprejmejo se na stanovanje in hrano dijakinje

od poštenih staršev. Kje pove upravnistvo lista
pod št. 2461. (Znamka za odgovor.)

Učenec

precejšnje izobrazbe, se odda za

sedlarsko obrt

proti primernemu plačilu. Učenec je iz poštene
hiše ter precej krepke rasti. Zeli se oddati v
kako pošteno krščansko hišo in sicer na deželo.
Zeli takoj vstopiti. Naslov se poišče v upravi
»Slovenca« pod številko 2531.

Zadnji posnetek slov. pesmi za gramofon 16. 7. 1913.

Najlepši spomin na sloven- ski katoliški shod v Ljubljani

so naše mile slovenske

pesmi, katere dobite z najnovej-
šimi posnetki na

gramofonskih ploščah

edino
v gramofon-atelijeju

A. Rasberger, Ljubljana,
Sodna ulica št. 5.

Največja tovarniška
zaloga gramofonov in
godbenih avtomatov,
vsakovrstnih plošč,
peres, igel, kolesja itd.

Lastna delavnica za
popravo gramofonov in
godbenih avtomatov
vseh vrst. 2527

Sprejme se

2541

kuharica

nad 30 let stara, ki je zmožna voditi malo go-
spodinjstvo, s primerno šolsko izobrazbo. Po-
nudbe se prosijo na upravnistvo »Slovenca«
pod št. 2541.

KUHARICA

pridna in poštena, večša kuhe in drugega dela,
išče dobre službe pri č. g. duhovniku v mestu
ali na deželi, gre tudi v Istro ali na Goriško
ali na Stajersko. Cenjene ponudbe do 28. t. m.
pod št. 2475 na upravo »Slovenca«. (Znamka!)

Pozor! Prečastiti duhovščini in sl. p. n.
občinstvu v Ljubljani in okolici
priporočam svojo veliko zalogo razno-
vrstnih novih VOZOV trpežno in solidno
in rabljenih VOZOV izvršenih po jako
nizki ceni. — Priporočam se tudi za na-
ročila na izvršitev novih vozov kakor tudi
vsa tozadevna popravila.

Veselo spoštovanjem
IVAN DEMŠAR
prej Šiška.
podkovski kovač in izdelov. vozov
Ljubljana, Marije Terezije g. 8.

Ivan Kacin, Ljubljana,
Zaloška cesta št. 7

Izdelovalnica harmonijev

po najnovšem amerikan. sistemu. Izdeluje se
harmonije za cerkve, šole, pevška društva itd.
Sprejemajo se popravila starih harmonijev,
tudi harmonik in drugih instrumentov. Stare
harmonije sprejmejo v zamenjave. — Zahtevajte
ilustrovani cenik. Oddajam tudi na obroke.

Proda se skoraj popolnoma nov

harmonij

amer. sestava s 13 reg., 3 vrste glasov po jako
ugodni ceni. Več pove IV. REKAR, Sv. Petra
cesta 54, Ljubljana. 2536

Proti gotovi plači in proviziji iščemo

krajevnega

zastopnika

za Ljubljano in okolico, ki je zmožen kavcije,
ker bo moral istodobno prejemati vplačila.
Znanje slovenščine in nemščine potrebno. Stro-
kovno znanje ni potrebno, ker bomo dotičnega
gospoda sami najnatančneje vpeljali v našo
stroko (zavarovanje na življenje in za otroke).
Mesečni dohodek 200—250 kron. Ponudbe z na-
vedbo referenc pod »Pensionsfähige« na anočno
pisarno Jos. Heuberger, Gradec, Herrengasse 1

Naznanilo in priporočilo!

Podpisani naznanjam, da sem

prevzel znano

knjigoveznico g. J. Giontini

na Francovem nabrežju št. 25

Priporočam se slav. občinstvu

v izdelovanje vsakovrstnih knji-
govskih del.

Za obilna naročila se priporoča

J. Giontini nasled.

Franc Pajk,

knjigovez.

2502

NEOBHODNO POTREBNA KNJIGA,

strokovna, bogato ilustrovaná, za vsako gostilno in
sploh za vsako hišo, ki mora kdaj postreči gostom, je

NAUK O SERVIRANJU

Tudi našim župnikom bo knjiga dobro služila.

V platno vezana knjiga stane 5 K, po pošti 550 K, po povzetju
570 K. Pošilja se le proti naprej plačani naročnini ali po povzetju.
Naroča se pri upravnistvu »Gostilničarskega Vestnika« v Ljubljani.

2525

Naznanilo preselitve.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil svojo
podružnico na Mestnem trgu št. 6 na

Mestni trg št. 12

poleg trgovine Fr. Iglič, ter se priporočam še za nadaljnjo na-
klonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

Jakob Zalaznik

pekarna, slaščičarna in kavarna.

2539

Opravičevanje Bulgarov.

»Slovansko blagotvoritelno društvo v Sofiji« je naslovlilo na nekoga bivšega slovenskega politika odprto pismo, v katerem z ozirom na različne neugodne sodbje o Bulgariji in njeni politiki pojasnjuje stališče Bulgarov in zavrača nasprotna mnenja. Mi to izjavo »Slovanskega društva v Sofiji, kot objektivni poročevalci, ki hočemo biti nasproti obem stranem pravični, priobčujemo.

Prestavljamo iz ruskega izvirnika:

1. »Druga vojna s Turčijo se je začela vsled prevrata Mladoturkov in protivljenja Mahmud Šefket paše, podvreči se volji Evrope. Vprašanje je bilo glede Odrina.

Ta trdnjava je padla 26. marca in mogoče je bilo misliti, da bo precej sklenjen mir, naložen Turkom s silo orožja. S strani Turkov ni bilo nobene zadržke; naši »zavezniki« pa so se trudili na vsak način dogovore zavleči. Čemu je bilo to? Ali ne zaradi tega, da bi zadržali bulgarsko armado pri Čataldži čez dva meseca, da bi se izčrpala do 30. maja, ko je po oficialnem resnem opominu od strani Edvarda Greya do Srbov in Grkov — bil mir podpisan? Kdo bi mogel trditi, da se je vršilo vse to brez načrta? Srbom in Grkom je bilo treba časa, da bi se mogli bolje utrditi in pripraviti proti Bulgariji.

2. »Srbi so se celih 5 do 6 mesecev utrjevali na Ovčjem Polju okoli Kumanovega, Skoplja, Kratovega, Krive Palanke in Sultan-tepēja, kraji, ki spadajo po dogovoru brezsporno k Bulgariji. Na sami bulgarski meji pri Kustendilu so oni postavili nedostojno betonirano trdnjavo Sultan-tepē, pred katero so sedaj Bulgari izgubili na tisoče svojih sinov. Ali ne pomeni vse to sistematično pripravljanje za vojno z Bulgarijo?»

3. »Vsi odnosi med Srbijo in Bulgarijo so bili določeni po dogovoru dne 14. marca 1912. leta, kateri je imel naslov: »Dogovor za prijateljstvo in bratstvo.« Vendar so se Srbi prvi odrekli temu dogovoru ter se trudili na vsak način istega uničiti. Še dne 26. aprila t. l. se je obrnila bul-

garska vlada, katero obdolžujejo, da je začela vojno, do ruske vlade s prošnjo, naj izvrši dogovorjen arbitraž. Srbi pa niso sprejeli arbitraže niti potem, ko jih je carska beseda iz Petrograda k temu povabila.

4. »Srbi, naši bratje, prijatelji in zavezniki po dogovoru, začeli so že prve dni po okupaciji Makedonije zapirati bulgarske šole in cerkve in preganjati prebivalce. Oni so začeli na prav robat način postopati z bulgarskimi vladikami, proti katerim se turška vlada nikdar ni vzdignila roke.

5. »Srbi so sklenili zvezo z Grki in Črnogorci proti Bulgariji, razdelili so na ta način ves makedonski teritorij med seboj, a pozneje so privabili tudi Rumunijo in celo — česar mednarodna morala ne bi nikdar dopustila — domemili so se s Turčijo proti Bulgariji! Mi ne vemo, kako bi se moglo po vsem tem trditi, da je Bulgarija kriva bratomorne vojne. V ostalem pa ni Srbija prvokrat nastopila proti interesom slovanstva: dogovor z Avstrijo leta 1882., kateri je bil pozneje obnovljen; poizkus Vladana Gjorgjevića sključiti leta 1891.—1893. vojno konvencijo s Turčijo proti Bulgariji; poizkus še današnje Pašičeve vlade leta 1910. sključiti konvencijo z mladoturki proti Bulgariji. Vse to je jako značajno z ozirom na slovansko obnašanje naše sestre, katera se je vedno pritoževala čez nas pred vsakim Slovanom!

6. »Pozitivno je ustanovljeno, da so imeli 23. junija načelniki srbskega in grškega generalnega štaba posvetovanje v Skoplju z namenom, da določijo načrte in čas vojnega napada na Bulgarijo, točno tako kakor so imeli dne 28. septembra 1912. leta načelniki bulgarskega in srbskega generalnega štaba svoje posvetovanje v Sofiji glede napada na Turčijo.

7. Bulgarske vojaške vlasti so dobile v roke proklamacijo srbskega kralja za objavo vojne, katera je bila razdana vojaškim načelnikom srbske armade brez datuma, kateri se je imel postaviti ob samo tem času, ko se vojna objavi. To je najvažnejše dejstvo, ki dokazuje, da je bila Srbija že davno gotova začeti z vojnimi operacijami.

Poslednje dni je bil zasačen tudi ukaz I. črnogorske brigade dne 11. junija glede nastopanja na Ovčje Polje in v Bulgarijo, a istotako tudi manifest kralja Nikolaja, v katerem se Bulgariji, ki so dali Slovanom pismenost, imenujejo »Tatari«!

8. »Naj bi bilo tudi res, da so bulgarski vojni oddelki prvi začeli dne 30. junija z nastopanjem; a res je, da so se podobna početja vršila čisto na prvi črti. Zakaj se ravno ta spopad dne 30. junija smatra začetkom vojne, a ne kakšen od poprejšnjih spopadov? Pri tem je pa bulgarska vlada že precej sledečega dne 1. julija ustavila vojne operacije ter po posredovanju Rusije in drugih držav naprosila naše zaveznike, naj tudi ustavijo te operacije in naj sestavijo enketo. Zakaj niso Srbi in Grki sprejeli ta predlog? Ali ni jasno, da so si oni — končno pripravljeni za to vojno — želeli najmanjšega povoda, da bi jo mogli začeti?»

9. »Razen tega, ko se je ta bratomorna vojna začela in nekoliko dni nadaljevala, je poslala bulgarska vlada, po predlogu velevladi iz Rusije, svoje polnomočnike v Niš, da sklenejo premirje in da se preneha nepotrebno pobijanje. — a oni so čakali celih deset dni tam srbskih in grških delegatov; končno pa so se vrnili brez uspeha.

10. »Za bolj točno ilustracijo razpoloženja naših bivših zaveznikov nasproti bulgarski narodnosti naj navedemo še sledeča dejstva. Da, prav ta razpoloženost je naredila atmosfero vojnostvenosti, ki je dovela k nesrečni vojni.

Ko je zavzela grška vojska Solun početkom novembra lanskega leta, so Grki obrnili tam novo stavljeno bulgarsko cerkev sv. Cirila in Metoda v hlev za konje, a so jo šele po dvomesečnih protestih od strani Bulgarov zopet izpraznili.

Po uničenju bulgarskega garnizona v Solunu, meseca junija t. l., so Grki vse Bulgare, ki so bili živi ostali, večinoma žene in otroke, na najnesramnejši način napadali, a bulgarske cerkve so vse oskrunili: oltarje so razmetali ali zlomili, svete podobe in cerkvene knjige so uničili, bulgarske du-

hovnike razgnali ali v prognanstvo odpeljali; grški duhovniki pa niso hoteli bulgarskih mrličev pokopavati, tako da so morali biti pokopani brez duhovnikov. Arhiv bulgarske metropolije je bil razgrabljen in po celem mestu razmetan. — Kdo more pri takšnih dejstvih trditi, da je bila ta vojna začeta od Bulgarov? Kdo bi mogel najti povod za kakršnokoli željo Bulgarov, nadaljevati to uničevanje z orožjem?»

»Celo drugo prihaja na svetlo: z neprikritim namenom, uničiti in razdajati Bulgarijo, začela se je ta vojna po naših bivših sovražnikih, kateri so sklenili novo zvezo, a pozneje so privabili k temu protislovanškemu cilju še Rumune in Turke...»

»Da bi pa kompromitirali bulgarski narod pred slovanstvom in pred evropskim občinstvom, so isti, koristivši se z okolščine, ko je bila Bulgarija popolnoma obdana z železnim obročem in brez vsake zveze z zunanjim svetom, razširjevali najstrašnejše vesti o zverstvih Bulgarov in o pobitju bulgarske armade. K sreči pa niti eno niti drugo ni bila resnica. Mednarodna enketa, predložena od bulgarske vlade, hode izsledila, kdo je z ognjem in mečem uničeval prebivalstvo; a bulgarska armada, kakor je znano, je stala trdno na svojih pozicijah, odbijajoč z uspehom vsak napad zaveznikov, ko se je sklenilo premirje.

»To je čista resnica! Ako se premotrijo globlje ta dejstva in se sodi popolnoma nepristransko, se je lahko prepričati, da v tem slučaju vojna ni bila »bratomorna«, ampak »bulgaromorna«, pripravljena in začeta po določenem načrtu s strani štirih ras in dveh ver proti malemu narodu, kateri je položil pred tisočimi leti začetek slovanski pismenosti, ohranivši ta zaklad tekom dolgega reda težkih in strašnih vekov, kateri se je boril za narodno svobodo in kulturo z vlastnimi močmi, a nikdar ni onečastil svoje dostojinstvo z nemoralno zvezo, sramotno krščenstvo ter podkopajočo in oskrunjujočo idejo slovanske vzajemnosti.

»Slavjansko blagotvoritelno društvo v Sofiji.

Nikdo naj ne zamudi ugodne prilike si ogledati ravnokar došle angleškem skladišču oblek kjer dobi tudi vsakdo radi priznane ogromne zaloge kostume mantelje, krila in bluze za dame in deklice, nadalje obleke, površnike in klobuke za gospode in dečke kakor tudi obleke za otroke po izvanredno nizki ceni.

angleškem skladišču oblek

kjer dobi tudi vsakdo radi priznane ogromne zaloge kostume mantelje, krila in bluze za dame in deklice, nadalje obleke, površnike in klobuke za gospode in dečke kakor tudi obleke za otroke po izvanredno nizki ceni.

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

2497

Glas

gre po deželi:

Es-Ka in Adler-kolesa

so priznano najboljša

Specialna trgovina s kolesi in deli:

Ana Gorec, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 14

(„Novi svet“, nasproti Kolizeja.)

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta 15.

Dunajska cesta 15.

Kolesa

iz prvih tovarn Avstrije:
Dürkopp, Styria, Wafflenrad

Adlerjevi pisalni stroji

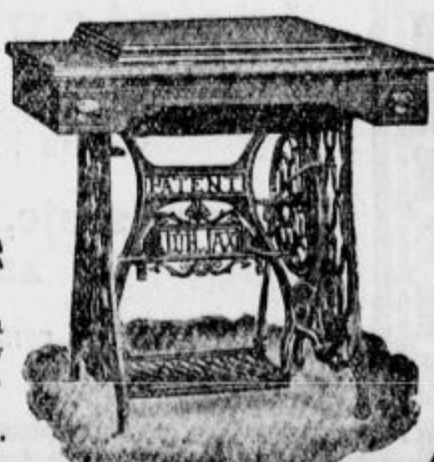
Vezenje poučujemo brezplačno.

Šivalni stroji

in stroji za pletenje

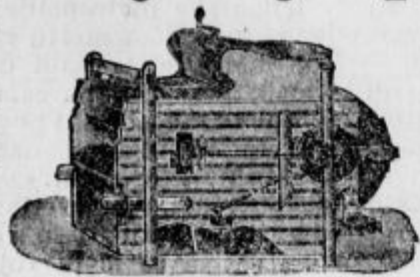
izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu.

Ustanovljena leta 1867.

Ceniki zastoj in franko.

Najboljši poljedelski stroji

kakor vse vrste vratila, mlatilnice, čistilnice za žito, trijerje, slamoreznice, mline in preše za sadje in za grozdje, posnemalnice za mleko, kosilne stroje, motorje itd. itd.

samo najboljše kakovosti

se dobé pri tvrdki

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in stroji

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 16.

Obenem priporočava naše

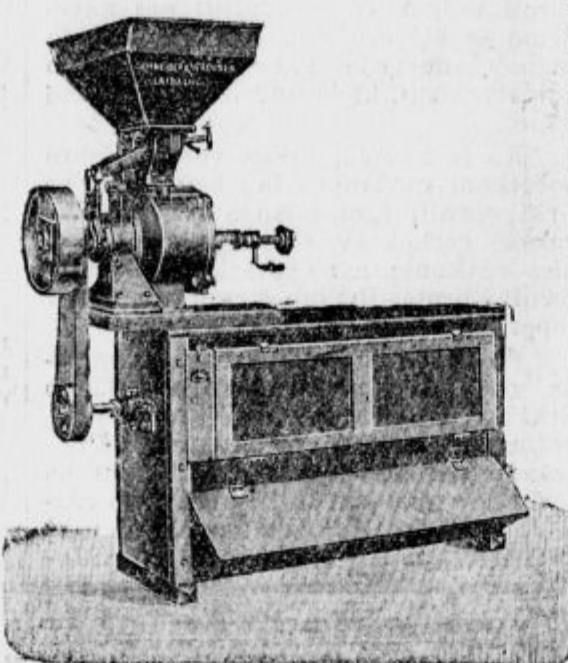
Najnovejše ameriške mline za žito

s katerim si lahko vsak kmetovalec svoje žito sam zmelje in napravi najboljšo moko.

Vsakdo si lahko ta mlin pri nas v zalogi ogleda in prepriča o izbornosti te nove in velevažne iznajdbe. Kameni se sami brusijo in mlin se lahko povsod postavi ker malo zakoti!

2500

Vsak posestnik svoj mlinar!

Ljubi sosed!

Neokužen dvor,

zdrave živali, ki dobro prebavljajo in rade žro, krepko, težko, krasno živino, krave, ki dajo veliko mleka, in kure, ki neso mnogo jajec, imajo vsi kmetovalci, ki se ravna po 10 zapovedih

za kmetovalca in pri mešajo piči 2—3 krat na mesec **Mastina**.

Mastin je dr. pl. Trnkóczyja redilno varovalno sredstvo. —

Mastin je bil s prvimi kolajnami odkrivan v celi Avstro-Ogrski in ga porabljajo milijoni previdnih kmetovalcev. Idi k svojemu trgovcu in kupi zavoj **Mastina**

in Mastin

Trnkóczy v Ljubljani.

10 zapovedi za kmetovalca

za 60 vinarjev, 10 zapovedi pa zahtevaj zastonj, tudi če ne želiš kupiti **Mastina**, ali pa piši ti ali tvoj trgovec tvorniški zalogi: Lekarna

Zahvalna pisma o **Mastinu**, uradno poverjena po c. kr. notarju.

Spoštovanemu gospodu lekarnarju Trnkóczyju v Ljubljani.

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso žrli, ter so bili zelo slabotni. Slučajno dobim za poizkus od nekoga svojih ljudi zavojček prašičjega krmilnega praška **Mastin**, doktorja pl. Trnkóczyja krmilno in varstveno sredstvo; in glej čudo! Od todaj ne morem svojih prašičev dovolj nakrmiti in se že silno debelijo nekoliko dni sem. V zahvalo za ta izborni pomoček, ga morem in bom vsakomur najtopleje priporočal. Prosim pošljite mi z obratno pošto 5 zavojčkov prašičjega krmilnega praška **Mastin**, doktorja pl. Trnkóczyja krmilno in varstveno sredstvo.

Z velespoštovanjem

Josip Englisch, železniški mojster.

Belišče v Slavoniji, dne 31. oktobra 1900.

Vaše veleblagorodje!

Prosim 5 zavojčkov krmilnega in varstvenega sredstva **Mastin**; odkar **Mastin** med krmom mešam, je živina zdrava in krepka.

S spoštovanjem

2494

sestra redovnica Lidwina.

Türnitz ob Traisenu (Nižje Avstr.), dne 27. februarja 1907.

2493

Domača tvrdka

Grčar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 9.

Najstarejša in največja
trgovina z izgotovljeno obleko.

Priporočava se preč. duhovščini v naročila za izvršitev raznovrstne

duhovniške obleke

iz zajamčeno dobrega, trpežnega blaga razne kakovosti, katerega imava prav mnogo v zalogi. Postreževa na željo z vzorci ter sva v stanu vsled nakupovanja v množinah in obširne trgovine postreči z istinito dobrim blagom in natančno izvršitvijo po najnižji ceni.

V zalogi imava

izgotovljene obleke

za gospode, dečke, gospe in deklice po najnovejšem kroju in lepih vzorcih.

Zaloga srajc, ovratnikov in kravat za gospode.

Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

Tovarna črevljev v Tržiču

(Gorenjsko)

(najmodernejše podjetje monarhije)

Peter Kozina & Ko.

družba z omejeno zavezo.

Prodaja na debelo in drobno
Ljubljana, Breg št. 20.

Tovarniške cene.

2498

Idrijske novice.

i Bivši ministrski predsednik dr. Maks Vladimir baron Beck v Idriji. V torek popoldne krog 4. ure je dospel iz Ljubljane čez Žiri v spremstvu svoje soproge Helene in sestre baronice Antonije Beck znani minister Beck v naše mesto. Znani pravimo radi tega, ker je v dobrem spominu, da se je pod njim naša realna poddržavila in s tem odvezlo mestu veliko stroškov; on je izvedel splošno volilno pravico, kar ni sta mogla izvršiti ne baron Gautsch ne princ Hohenlohe; pod njim je dobila Ljubljana dve slovenski gimnaziji in belokranjsko železnico. Na potovanju na Brionske otoke in v Italijo je hotel si ogledati Idrijo, s katero je imel ob svoji aktivni službi precej posla. Ogledal si je najprvo mestno župno cerkev. Pri kropilnem kamnu ga je čakal g. dekan in potem razkazoval visokim gostom, katere je vodil sedanji rudniški predstojnik svetnik Pirnat. Idrijska cerkev ima več znamenitosti bodisi novejših naprav ali umetnih starin. Ker je baronica Beck pokroviteljica za domačo hišno obrt na Dunaju in je pri zadnji razstavi odprla svojo palačo raznim čipkarskim oddelkom, so jo posebno zanimale take umetnine. Kar obstala je pri mašnem plašču, katerega je darovala cesarica Marija Terezija Idriji. »Glejte, kako je to zamudno in natančno delo in dragoceno blago, pa še tako dobro ohranjeno. Tudi na Dunaju in na nekaterih Marijinih božjih potih sem videla enaka dela iz rok princesinj in vladarice, a Vaše je izvanredno dobro še ostalo.« Zgleda star plašč iz usnja. »To je še iz prve dobe idrijske, znam, kako se je to napravljalo« in razlagala je možu in njegovim sestri, zakaj in kako so tako obleko v istem času imeli. Vidi bogato nakitje pri velumu. »To je precej drago, a že iz novejšje dobe.« Iz zlatega brokata sta dva plašča. »Za to ste precej šteli in to ste že Vi omislili,« opomni g. dekanu. »A kaj pa ta-le plašč? Je gotovo okoli 200 let star, ne rabite ga več, zakaj ga tako skrbno hranite?« Gosp. dekan pojasni, da so ga darovali l. 1740 oni rudarji, ki so morali iti v Belgrad trdnjavo podirati; ker so bili naši rudarji že od nekdaj znani kot spretni kopači in razstreljevalci trdega kamena, so 1739. leta odločili 140 rudarjev za trdnjavo v Belgradu. Vsled dolgega poto in velikega napora tam, vsled mokrote in slabih živil so slabeli ondi, dva sta celo umrla in ostali so obljubili kupiti na svoje stroške lep mašni plašč, ako se še vrnejo v Idrijo. Na ta dogodek se hrani ta dar kot nekaj historičen spominek. »Prav imate, čislajmo staro delo, njega dni so ljudje še

več trpeli kot dandanes.« Pri velikem oltarju je bogato z zlatom vezan antependij. »Vidite, to je pa domača idrijska obrt. Kako natančno je vse izpečeno, tako dovršena tehnika in kako se v celoti lepo vidi!« Gospa je pokazala, da ni samo po imenu pokroviteljica domače obrti, temveč da tudi razume v polnem obsegu svojo nalogo. V stranski kapeli pokaže g. dekan v mali monstranci del Jezusovega križa. Preskrbel ga je baron Stampfer leta 1784 iz cesarske dvorne zakladnice na Dunaju. Njegov stric je bil leta 1720 tu predstojnik in Idrija se mu je jako omilila, da je večkrat v pokoju na Dunaju o nji in njenih prebivalcih govoril. Zato je njegov nečak hotel dati Idriji dragocen spominek na svojega strica. Ekscelesca baron Beck odgovori, da ima od ravno tam tudi on na svojem gradu enako relikvijo. Omilila se jim je cerkev tako, da so drugo jutro pred odhodom kleče molili kakih 20 minut v klopi, četudi takrat slučajno ni bilo nobene maše. — Zatem je razkazoval rudarski svetnik Pirnat rudnikin vse njegove naprave. V jami gredo mimo delavcev. Svetnik Pirnat zagleda rudarja Brusa in ga predstavi kakor načelnika delavskega odseka. Minister mu poda roko in vpraša, kake so kaj razmere med delavci. Sploh je pohvalil naše rudarje, da so prijazni in omikani. Drugod vidi le temne obraze, v tla obrnjene, ne zmenijo se, ako kaka višja oseba mimo gre. V žgalnici so ga zanimale nove peči in pohvalil je red in snago, ki se tam nabaja. Kazal se je sploh kot strokovnjak v raznih oddelkih rudarstva. In kak spomin ima? G. dekanu je opomnil, da se ga osebno spominja, da je bil pri njem z neko družbo, a da se ne more domisliti v kak namen je vodil deputacijo. Gosp. dekan omenja, da je bilo poslanstvo iz Češkega in Kranjskega radi čipkarske obrti. »No, in ste kaj dosegli pri ministrskem predsedniku?« — »Da, prav zadovoljni smo se vračali od Vas, ekscelesca!« — »Me prav veseli, če sem kaj pripomogel za domačo obrt,« je bil odgovor. — Na večerjo sta bila povabljeni svetnik Pirnat in g. dekan. — Dalj časa so se mudili v čipkarski šoli, zanimali za najmanjše stvari. Na šolskem vrtu, ki ga sami otroci pod vodstvom učitelja Gostiša obdelujejo, so se čudili, da se v dveh letih zamore toliko doseči. — Sploh je obiskovalcem Idrija tako ugajala, da so obljubili še katerikrat priti pogledat zanimivo mesto, katero je pa glede pošte, telefona in nekaterih drugih modernih naprav zelo zanemarjeno. Tu je cesarski rudnik pa še tega nima, kar imajo manjši kraji. No, ekscelesca ima še vedno kaj vpliva, da bode lahko pomagal.

Ob katol. shodu v Ljubljani

porabite slovenski muzikarji in pevec lepo priliko in ogledajte si prvovrstno zalogo klavirjev in harmonijev, velikansko izbiro tamburaških zborov, vsega drugega glasbenega orodja, strun in muzikalij pri

ALFONZ BREZNIKU

zaprizeženemu strokovnjaku c. kr. dež. sodnijske in učiteljske „Glasbene Matice“.

Kongresni trg šte. 15

— nasproti nunske cerkve. —

Ivan Kregar

pasar in izdelovatelj
cerkvenega orodja

Ljubljana, Elizabetna cesta

se zahvaljuje prečastiti duhovščini, cerkvenim dobrotnikom, in vsem cenjenim naročnikom za dosedaj mu izkazano zaupanje. Naznanja pa tudi, da je sprejel zastopništvo

namiznega jedilnega orodja

iz kineškega in alpaka srebra tvrdke W. Bachman & Ko. na Dunaju.

Imenovana tvrdka je preskrbela z namiznim in jedilnim orodjem naš slavn hotel „Union“. Vse orodje se je izkazalo do danes izvrstno, kar jamči za **solidno delo**.

Pojasnila se dajejo tudi pismeno.

2491

2495.

Domača tvrdka.

Modni salon Marija Götzl

Ljubljana, Židovska ulica št. 8.

Priporoča svojo veliko, bogato zalogo damskih in otroških

**slamnikov
in klobukov**

v najnovejši obliki vseh vrst ter športnih čepic.

Popravila se sprejemajo.

Zunanja naročila obratno.

Cene brez konkurence.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Važno! Za gospodinje, trgovce, živinorejce! Važno!

Najboljša in najcenejša postrežba

za drogeve, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd., tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, milo in sploh vse toaletne predmete, **fotografične aparate in potrebščine**

kirurški obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinejšega čaja, ruma in konjaka. Zaloga svežih **mineralnih voda** in soli za kopel. Zaloga karbida.

Oblastveno koncesionirana oddaja strupov.

Za živinorejce

posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, solitar, encijan, kolmož, krmilno apno itd.

Anton Kanc

drogerija in fotomanufaktura

Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Kupuje tudi po najvišjih cenah razna zelišča (rože), semena, korenine, cvetja, skorje, lubje itd.

Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.

Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic, **Vogel Marijin trg — Sv. Petra cesta.** Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurzovnih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. julija 1913. K 70.963.302.—, 31. decembra 1912 na knjižice in tekoči račun K 214.160.979.—.

1763 U gospodinjstov 20 ≡ 50% prihranka ≡

more doseči vsaka gospodinja, če rabi mesto surovega masla edino polnovredno nadomestilo Blaimschein-ov „Unikum“-margarin. „Unikum“-margarin se izdeluje iz najčistejših govejih znate maslobo z najfinjšo smetano ter se rumeni in peni kot navadno surovo maslo. Dobi se v vsakem mestu ali vsaki avstr. vasi, izvedo se pa prodajalne na vprašanje pri edinih izdelovalcih svetovne znamke Blaimschein-ovega „Unikum“-margarina, združ. tov. za margarin in maslo, Dunaj XIV.

„Andropogon“

je na boljše, vsa pričakovanja prekajajoča sredstvo za rast las, katero ni nikako sleparstvo ampak skozi leta z nenavadnimi uspehi, izkušena in zaimenčeno neškodljiva tekočina, ki zabrani izpadanje las in odstrani prahaje. — Značilno je, da se pri pravilni rabi že čez 4 do 5 tednov opazi močna rast las, kakor tudi brade in imajo novo zrasti lasje pri osivelih zopet svojo nekdanjo naravno barvo. — Mnogoštevilna priporočila. — Cena steklenice 3 krone. — Dobi se v vseh mestih in večjih krajih dežele

Preprodajalci popust.

Glavna zaloga in razpošiljatev pri g.
Vaso Petričiča nasl.
v Ljubljani.

V zalogi imajo tudi gg.: U. pl. Trnkoczy in A. Kanc v Ljubljani, lekarna pri zlatem jellenu in Ant. Adamič v Kranju, lekarni „pri angelju“ v Novem mestu in Ivan Omerzu v Zagorju ob Savi

Dež. lekarna pri „Mariji Pomagaj“ M. LEUSTEK

Ljubljana, Resljeva cesta 1
zraven cesarja Franc Jožefa jub. mostu
priporoča ob sedanjem času za jemanje najbolj pripravno, pristno, čisto in sveže
Dorševo med. ribje olje ugod. okusa, lahko prebavljivo. Mala steklenica 1 K, večja 2 K.

Tanno-chinin tinktura za lase, ki okrepuje in preprečuje izpadanje las. Cena steklenici z rabilnim navodom 1 K.

Slovita Melusine ustna in zobna voda deluje izborni proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. — Steklenica 1 K. 3228

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, katera se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. Med. Cognac, Malaga, ruma itd. razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

DOBRO BLAGO SE SAMO HVALI!

G. F. Jurásek
Lastnik zaloge prvovrstnih glasovirjev, pianin in harmonijev. 262

Zavod za vglasovanje, popravila glasovirjev in vseh glasil. Ljubljana, Poljanska cesta št. 13.

5. 1. avgustom povečam in razširim svojo zalogo ter jo preselim iz 1. nadstropja v prodajalne prostore v isti hiši. Prodajal bodem tudi vse glasbene instrumente ter vse potrebščine. Posojevalnica ter mesečni obroki so najnižje cene. — Ko je instrument izplačan, ne zahtevam obresti. — Išči mo reelle tvrdke!

DOBRO BLAGO SE SAMO HVALI!

Brizgalnice, cevi, telovadno orodje in avtomobile

kupujte samo pri

R. A. SMEKAL, ZAGREB

katera tvrdka se zdaj glasi: Središčna prodaja ognjegasnih brizgalnic in potreščin, telovadnega orodja in avtomobilov d. s. o. j.

Praga-Smichov.

R. A. Smekal.

V. I. Stratilek.

V. K. Smakal.

Opozorjamo, da razpošiljajo v zadnjem času različne nemške tvrdke po svojih zastopnikih na gasilna društva svoje nemške cenike in ponujajo svoje blago.

Izgotovljene obleke

površniki, pelerine za moške in dečke, fine vrhne jopice, cele obleke, kakor tudi posamezna krila za ženske. — Velika izbira v prvem nadstropju. — Nizke stalne cene v manufakturni in konfekcijski trgovini

„Pri Skofu“ Ljubljana, na vogalu Medarske ulice in Pred Škofijo 3
nasproti gostilne „Pri Sokolu“ v podružnici tvrdke R. Miklauc.

767

Josip Stupica

Jermenar

Ljubljana, Slomškova ulica

se priporoča slavnemu občinstvu v Ljubljani in na deželi za napravo vsakovrstnih konjskih oprav, raznovrstnih vozov, kočij, ter sploh vseh predmetov, ki spadajo v njegovo stroko. — Popravila se izvršujejo točno in dobro. — Cene zmerno nizke.

2468

Samo 5 dni z brzoparniki francoske družbe !!

Najkrajša
vožnja iz

Havre v New York

Veljavne vozne liste za vse razrede in vozne listke za potnike iz Amerike nazaj v domovino dobiš edino pri

1929

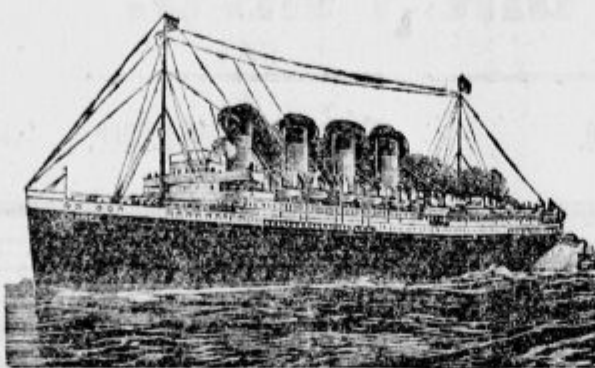
ED. ŠMARD

oblastveno potrjena potovalna pisarna v

Ljubljani, Dunajska cesta 18

v hiši Kmetске posojilnice nasproti gostilne pri „Figovcu“.

Vozne listke iz Amerike v staro domovino po najnižji ceni. Izdaja vozne listke po vseh železnih in romarskih vlakov. Vsa pojasnila istotam brezplačno.

Najcenejša zaloga za

narodne noše

kakor: uhanov, brož, veržic, pasov itd.

Lud. Černe, zlatar,
Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Učenec

zdrav, krepak s primerno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, kateri ima veselje do trgovine, se sprejme pri Iv. Bergantu, trgovina z mešaním blagom, Stara Loka, p. Škofja Loka. 2473

Ustanovljena 1892

Ustanovljena 1892

Fr. Hopf

sodno zapriseženi izvedenec v Ljubljani
Šelenburgova ulica št. 6

prva največja in najstarejša trgovina
glasovirjev in godbenega orodja

Glasovirji, pianini, harmoniji (amerik.) najbolj slovitih tvrdk: Stelzhammer,

Rösler, Czerny & Hofmann, Höpfl in edino zastopstvo dvorne tvrdke Förster.

Posojevalnica. Plačila na obroke. Najnižje cene. 535 1

MARXOVE EMAIL

in glazure za tla izborne specialitete, ki se naglo suše in jih vsak lahko rabi.

Zaloga tovarne za lake

Ludvika Marxa

pri tvrdki BRATA EBERL, LJUBLJANA.

Ustanovljeno v letu 1842.

Brata Eberl

Trgovina oljnatih barv, laka in firneža

Crkoslikarija

Slikarja, pohištvena in stavbena pleskarja

Ljubljana, Miklošičeva cesta

Nasproti hotela Union

Telefon 154. Telefon 154.

Jantarjevi laki in laščilo za sobna tla.

Marx-emajl za pode, zid, železo in drugo.

Firnež iz pristnega lanenega olja.

Olje za stroje, prašno olje, karbolinej, čopiče za vsako obrt. — Vse potrebščine za umetnike, slikarje i. t. d.

Predmete in potrebščine za žgalno in briljantno slikanje.

Oljnate barve, najboljše vrste fačadne barve, vremensko neizpremenljive (Kronsteinerja) barve, in raznovrstne vzorce za

Lake angleške za kočije, lake za pohištvo in druge predmete

sobne slikarje.

1132

Delavnica za črkoslikarska, likarska in pleskarska dela
Igriška ulica 6, Gradišče.